

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Noora Lahtinen & Jonna Sillanpää

Draamallinen teatterikierros yleisötyön ja markkinoinnin työkaluna

Case Näyttämön varjoissa -jännityskierrokset Seinäjoen kaupunginteatterissa

Opinnäytetyö
Kevät 2025
Kulttuurituottaja (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (AMK)

Tekijät: Noora Lahtinen & Jonna Sillanpää

Työn nimi: Draamallinen teatterikierros yleisötyön sekä markkinoinnin työkaluna. Case Näyttämön varjoissa -jännityskierrokset Seinäjoen kaupunginteatterissa

Ohjaaja: Johanna Ikola

Vuosi: 2025

Sivumäärä: 44

Liitteiden lukumäärä: 4

Opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella, toimivatko jännitysteemaiset draamalliset kulissikierrokset yleisötyön muotona uusien yleisöjen tavoittamiseen Seinäjoen kaupunginteatterissa. Työn case-esimerkkinä toimivat Näyttämön varjoissa -kulissikierrokset, jotka toteutettiin Seinäjoen kaupunginteatterilla 3.-5.3.2025. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Seinäjoen kaupunginteatteri Oy.

Opinnäytetyössä käsitellään yleisötyötä, uusien yleisöjen tavoittamista sekä draamallisten kulissikierrosten suunnittelua ja toteutusta. Tutkimuksen aineistoa kerättiin asiakaskyselyillä sekä teemahaastatteluilla, jotka toteutettiin kierroksille osallistuneille asiakkaille.

Asiakaskyselyyn saimme vastaukset lähes kaikilta kierroksille osallistuneilta. Kierrokselle osallistuneista 7 % ei ollut ikinä käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa ja 44 % oli käynyt viimeisen vuoden aikana teatterissa kerran tai ei kertaakaan. Asiakkaiden kokemusten perusteella kierros vastasi heidän odotuksiaan, ja he voisivat suositella vastaavaa kierrosta tutuilleen. Kehitysehdotuksina toivottiin kierroksille lisää jännitystä.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että kulissikierrokset herättivät kiinnostusta Seinäjoen kaupunginteatterin ohjelmistoa kohtaan ja ne toimivat myös matalan kynnyksen tapahtumana. Tulosten perusteella onnistuimme myös osittain tavoittamaan uusia yleisöjä. Jännityselementit koettiin kiinnostavina, mutta osan mielestä jännitystä olisi saanut olla enemmänkin.

Jännitysteemaiset kulissikierrokset todettiin toimivaksi yleisötyön ja markkinoinnin välineeksi. Tarkempi kohderyhmän määrittely olisi voinut vahvistaa uusien kävijöiden tavoittamista. Kulissikierrokset toimivat myös draamallisina versioina yleisötyön sekä markkinoinnin välineenä. Opinnäytetyön myötä syntyi valmis konsepti tulevia vastaavia kierroksia varten.

¹ Asiasanat: yleisötyö, teatteri, kulissikierros, asiakaskysely, teemahaastattelu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Bachelor of Culture and Arts, Cultural Management

Authors: Noora Lahtinen & Jonna Sillanpää

Title of thesis: A Dramatic Theatre Tour as a Tool for Audience Development and Marketing: The Case of 'In the Shadows of the Stage' Mystery Tours at Seinäjoki City Theatre

Supervisor: Johanna Ikola

Year: 2025

Number of pages: 44

Number of appendices: 4

The aim of the thesis is to investigate whether thriller-themed behind-the-scenes tours work as a form of audience work to reach new audiences at Seinäjoki City Theatre. The case study of the thesis is the "In the Shadows of the Stage" tours, which were conducted at the Seinäjoki City Theatre on 3-5 March 2025. The client of the thesis was the Seinäjoki City Theatre Ltd.

The thesis deals with audience work, reaching new audiences and planning and implementing the tours. The research material was collected through customer surveys and thematic interviews with customers who participated in the tours.

The customer questionnaire was answered by almost all the participants of the tours. Of the tour participants, 7% had never been to the Seinäjoki City Theatre and 44% had been to the theatre once or not at all in the last year. The customers' experience showed that the tour met their expectations and they would recommend a similar tour to their friends. Suggestions for improvement included adding more excitement to the tours.

The results of the study showed that the behind-the-scenes tours generated interest in Seinäjoki City Theatre's repertoire and also served as a low-threshold event. The results also showed that we were partially successful in reaching new audiences. The elements of excitement were perceived as interesting, but some felt that there could have been more excitement.

The behind-the-scenes tours were found to be an effective public relations and marketing tool. A more precise definition of the target group could have strengthened the ability to reach new visitors. The behind-the-scenes tours also worked as a dramatic version to reach out to the public and as a marketing tool. The thesis resulted in a ready-made concept for future similar tours.

¹ Keywords: audience development, theatre, behind-the-scenes tour, customer survey, thematic interview

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkuuettelo	5
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	6
1 JOHDANTO	7
2 SEINÄJOEN KAUPUNGINTEATTERI	9
3 YLEISÖTYÖ	11
3.1 Yleisötyö käsitteenä	11
3.2 Teatterin yleisötyö	11
3.3 Yleisötyön eri kohderyhmät.....	12
3.4 Yleisötyö Seinäjoen kaupunginteatterissa	13
4 KULISSIKIERROKSET.....	15
4.1 Konsepti	15
4.2 Suunnittelu	17
4.3 Toteutus	19
5 TUTKIMUS: ASIAKASKYSELY.....	22
5.1 Menetelmät	22
5.2 Asiakaskysely.....	22
5.3 Kyselyn tulosten analysointi	31
6 TUTKIMUS: HAASTATTELUT	33
6.1 Teemahaastattelu	33
6.2 Haastattelujen toteutus	33
6.3 Haastattelujen tulokset.....	34
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET & JOHTOPÄÄTÖKSET.....	38
8 POHDINTA.....	40
LÄHTEET	42
LIITTEET.....	44

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Lipunmyyntipiste Kampustalolla.	18
Kuva 2. Kierroksen mustat kaavut mallinukeilla.	21
Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden taustan selvittäminen (n=45).....	23
Kuvio 2. Miten kuulit kierroksesta? (n=45).....	23
Kuvio 3. Kuinka usein viimeisen vuoden aikana olet käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa? (n=45)	24
Kuvio 4. Oletko aiemmin osallistunut kaupunginteatterin yleisötyötapahintaan? (n=42).....	25
Kuvio 5. Vastasiko kierros odotuksiasi? (n=45).....	26
Kuvio 6. Kuinka todennäköisesti suosittelisit vastaavaa kierrosta? (n=45).....	26
Kuvio 7. Oliko kierroksen teema selkeä ja toimiva? (n=45).....	27
Kuvio 8. Oliko kierroksen kesto mielestäsi sopiva? (n=45).....	27
Kuvio 9. Kuinka todennäköisesti tulet uudelleen Seinäjoen kaupunginteatteriin? (n=45).....	28

Käytetyt termit ja lyhenteet

Repertuaariteatteri	Toimintamalli, jossa teatteri esittää useita eri näytelmiä ja esityksiä yhdellä kaudella.
VOS-teatteri	VOS-teatteri eli valtionosuusteatteri kuuluu valtion lakisääteisen rahoitusosuuden piiriin.
Kantaesitys	Tietyn teoksen tai esityksen ensimmäinen julkinen esitys.

1 JOHDANTO

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä toteutamme Seinäjoen kaupunginteatterille jännitysteemaiset kulissikierrokset. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää, toimivatko jännitysteemaiset kulissikierrokset yleisötyön muotona ja auttavatko ne tavoittamaan uusia yleisöjä Seinäjoen kaupunginteatteriin. Samalla luomme valmiin konseptin kaupunginteatterille vastaavanlaisten kierrosten järjestämiseen. Suunnittelemme ja ohjaamme kolme kulissikierrosta, minkä jälkeen toteutamme kävijöille asiakaskyselyn. Kyselyn tavoitteena on selvittää, innostaako kierrokselle osallistuminen aktiivisempaan teatterissa käyntiin tulevaisuudessa. Kyselyn pohjalta toteutamme kolme teemahaastattelua kävijöille. Asiakaskyselyiden sekä haastatteluiden avulla toivomme syventävämmesi asiakastuntemusta ja kierroksen kokemuksia. Haluamme myös tietää, mikä saa asiakkaamme palamaan tai kiinnittämään uudelleen huomiota kaupunginteatterin tarjontaan.

Vanhojen, uusien ja erilaisten yleisötyömuotojen tarkastelu ja luominen on tällä hetkellä erityisen tärkeää. Koronapandemian myötä kulttuuriala koki kovia ja sen negatiiviset vaikutukset näkyvät alalla edelleen. Pandemian ja sen tuomien rajoitusten jälkeen on hyvä yrittää tuoda ihmisiä uudestaan yhteen, luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä antaa ihmisille mahdollisuus tulla osaksi kulttuurielämää sekä jakaa siitä kokemuksia. Erilaiset yleisötyötapahtumat edesauttavat tätä.

Tässä opinnäytetyössä luomme Seinäjoen kaupunginteatterille sisällöltään uudenlaisen yleisötyön toimintamallin, joka pyrkii palvelemaan kaupunginteatterin uusia ja vanhoja kävijöitä. Kulissikierrostemme draamallisten elementtien ja näyttelijöiden avulla pyrimme pitämään jännityskierroksemme sekä niiden sisällön erillään kaupunginteatterin muista kulissikiirroksista. Opinnäytetyön sivutuotteena kaupunginteatterille rakentuu runko sekä ohjeistus, joka helpottaa jännityskierrosten järjestämistä myös tulevaisuudessa.

Innostuimme itse heti opinnäytetyön aiheesta, sillä meillä molemmilla on paljon kokemusta teatterissa toimimisesta. Lisäksi olemme kumpikin aktiivisia teatterissa kävijöitä, joten koimme meillä olevan myös annettavaa tähän aiheeseen. Meillä ei kuitenkaan ole aiempaa kokemusta yleisötyön tekemisestä, joten uskomme uusien visioidemme tuovan kaupunginteatterin yleisötyön tekemiseen uusia näkökulmia.

Opinnäytetyö-raportti alkaa Seinäjoen kaupunginteatterin esittelyllä. Yleisötyötä käsitellään

yleisellä tasolla, eri taiteen aloilla sekä Seinäjoen kaupunginteatterissa. Käymme lyhyesti läpi kulissikierroksen suunnittelun vaiheet, konseptin sekä toteutuksen ja onnistumiset. Tutkimusmenetelmät avataan tarkemmin luvussa 5, jossa käsitellään myös asiakaskyselyä ja sen tuloksia. Luvussa 6 käsitellään tarkemmin teemahaastattelua ja siitä saatuja tuloksia. Työn lopussa arvioidaan tutkimuksen tuloksia sekä pohditaan onnistumisia.

2 SEINÄJOEN KAUPUNGINTEATTERI

Seinäjoen kaupunginteatteri tuo ensi-iltaan vuosittain vähintään kuusi esitystä, ja näytöksiä vuosittain on noin 250 (Seinäjoen kaupunginteatteri, i.a.-a). Kaupunginteatterissa työskenteli vuonna 2024 noin 70 teatterin ammattilaista eri osastoilla. Kiinnitettyjä näyttelijöitä on tällä hetkellä talossa yhdeksän. Teatterin toiminta on käynnistynyt vuonna 1963 repertuaariteatterina, ja nykyiseen sijaintiinsa Seinäjoen Aalto-keskukseen ja Alvar Aallon suunnittelemaan rakennukseen se on päätyntä vuonna 1987 (Suomen teatterit, i.a.-a). Opinnäytetyön idea syntyi kaupunginteatterin tarpeesta kokeilla sisällöltään uudenlaista yleisötyön muotoa uusien yleisöjen tavoittamiseksi.

Seinäjoen kaupunginteatterissa toteutetaan laajasti monipuolista ohjelmistoa (Seinäjoen kaupunginteatteri, i.a.-a). Syksystä 2024 kevääseen 2025 teatterissa on toteutettu musikaali, trilleri, jännitysnäytelmä sekä lasten näytelmä. Ohjelmiston taiteellisesta linjasta ja valinnoista vastaa teatterin taiteellinen johtaja Juha Luukkonen (S. Keski-Valkama, henkilökohtainen tiedonanto, 1.4.2025). Valintoihin vaikuttavat sekä taiteellisen johtajan että henkilökunnan ja asiakkaiden näkemykset, mieltymykset sekä ajankohtaisuus. Lisäksi paikallisuus ja paikallisesti resonoivat aiheet vaikuttavat valintoihin. Esityksiä pyritään tarjoamaan kauden aikana mahdollisimman monipuolisesti eri kohderyhmille. Seinäjoen kaupunginteatterissa toteutetaan myös yleisötyötä laajasti monille erilaisille yleisöille, jotta teatterilla olisi jotain tarjottavaa jokaiselle kävijälle (Seinäjoen kaupunginteatteri, i.a.-b). Yleisötyötä toteutetaan myös yhteistyössä eri oppilaitosten sekä mm. Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelman kanssa. Taidetestaajat tarjoavat Suomen kahdeksaluokkalaisille ja heidän opettajilleen vuosittain 1–2 vierailua korkealaatuisen taiteen pariin (Taidetestaajat, i.a.). Seinäjoen kaupunginteatteri on kaudella 2025–2026 valittu mukaan Taidetestaajiin kymmenettä kertaa (S. Keski-Valkama & J. Jokelin, henkilökohtainen tiedonanto, 13.4.2025).

Seinäjoen kaupunginteatteri määrittelee itsensä keskisuureksi VOS-teatteriksi, ympärivuotiseksi repertuaariteatteriksi ja Suomen teatterikentässä yhdeksi suurimmista keskisuurista teattereista (S. Keski-Valkama, henkilökohtainen tiedonanto, 1.4.2025). Seinäjoen kaupunginteatterin ensisijainen tehtävä on olla seinäjokinen ja pohjalainen teatteri. Se onkin Etelä-Pohjanmaan alueen ainut VOS-teatteri. Ohjelmiston taiteellisen tason suhteen kaupunginteatteri kokee olevansa suurten teattereiden joukossa. Seinäjoen kaupunginteatterin päämarkkina-alue on Seinäjoki ja sitä ympäröivät alueet kahden tunnin matkustusajalla, mutta kantaesityksillä he houkuttelevat yleisöä ympäri Suomen (S. Keski-Valkama, henkilökohtainen

tiedonanto, 1.4.2025). Seinäjoen kaupunginteatteri on alueellisesti merkittävä, ympärivuotinen veto-, pito- ja lumovoimatekijä.

3 YLEISÖTYÖ

3.1 Yleisötyö käsitteenä

Yleisötyön käsite on laaja, ja se voidaan määritellä monilla eri tavoilla. Sorjosen (2015, s. 15) mukaan kulttuuripoliittisessa tutkimuksessa yleisötyötyyppien luokittelussa hyödynnetään usein Kawashiman luokittelua vuodelta 2000. Luokittelussa yleisötyö on jaettu neljään osaan: kulttuuriin osallistamiseen, laajennettuun markkinointiin, maun kehittämiseen sekä kasvatuksellisiin toimenpiteisiin. Kawashiman (2000) mukaan nämä neljä eroavat toisistaan tarjottavien tuotteiden ja kohderyhmiensä suhteen, mutta eivät kuitenkaan täysin pois sulje toisiaan. Sorjosen ja Sivosen (2015, s. 8) tekemien haastattelujen perusteella yleisötyö eri taidelaitoksissa vaihtelee ja niillä on erilaisia tavoitteita. Yleisötyön tavoitteita voivat olla mm. yleisön sitouttaminen, potentiaalisten uusien yleisöjen tavoittaminen, markkinointi ja tiedottaminen sekä yleisön kokemuksen syventäminen.

Yleisötyö-otsikon alla järjestetään monenlaista toimintaa Suomen teattereissa, museoissa ja orkestereissa (Sivonen, 2015, s. 25). Yleisötyöksi laskettavaa ohjelmaa järjestetään myös ilman yleisötyö-otsikkoa. Erot johtuvat Sivosen mukaan siitä, että kaikki taidelaitokset ymmärtävät yleisötyön omalla tavallaan. Esimerkiksi Suomen valokuvataiteen museossa yleisötyön palveluita ovat opastukset, työpajat, yleisö- ja koulutustapahtumat, luennot, kurssit sekä seminaarit (Suomen valokuvataiteen museo, i.a.). Lisäksi he toteuttavat opetus- ja tehtävämateriaaleja. Mikkelin kaupunginorkesterissa toteutetaan yleisötyötä uusien kohderyhmien tavoittamiseksi (Mikkelin kaupunginorkesteri, i.a.). Erilaiset vierailut kouluissa, palvelutaloissa sekä ympäri Mikkeliä ja myös kaupungin ulkopuolella ovat Mikkelin kaupunginorkesterin yleisin yleisötyömuoto. Lisäksi Mikkelin kaupunginorkesteri toteuttaa Taiteilijavartteja, joissa pääsee tutustumaan eri esiintyjiin, ilmaiskonsertteja ja erilaisia tutustumiskäyntejä harjoituksiin koulu- ja päiväkotiryhmille.

3.2 Teatterin yleisötyö

Teatterin yleisötyö on tyypillisesti teatterin tavallista esitystoimintaa tukevaa ja laajentavaa toimintaa, joka lähtee teatterin omasta halusta tarjota yleisölle taiteen ymmärtämistä sekä vastaanottoa syventäviä keinoja (Mertanen, 2019, s. 134). Erilaiset yleisötyön muodot, kuten yhteisölliset hankkeet, keskustelutilaisuudet sekä työpajat, tarjoavat oppimismahdollisuuksia

sekä tukea kulttuurin ja taiteen ymmärtämiseen (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014, s. 56). Yleisötyön perinteisimpiä muotoja teatterissa ovat erilaiset kulissikierrokset, keskustelutilaisuudet taiteilijoiden kanssa sekä taiteilijatapaamiset (Mertanen, 2019, s. 135).

Teatterin yleisötyöllä pyritään luomaan uudenlaisia ja aiempaa monipuolisempia yleisösuhteita (Helavuori, 2019, s. 36). Yleisötyöllä voi olla pedagogisia, taiteellisia, yhteisöllisiä sekä osaltaan myös taloudellisia tavoitteita. Pyrkimyksenä yleisötyöllä on madaltaa kynnystä tulla teatteriin, laajentaa sekä sitouttaa yleisöpohjaa, syventää katsojakokemusta sekä tavoittaa uusia yleisöjä. Vaikka yleisötyön perimmäinen tarkoitus olisikin tuoda uusia ulottuvuuksia esityksen ja katsojan välille, yleisötyö usein palvelee myös markkinoinnin ja viestinnän tehtäviä (Mertanen, 2019, s. 134). Erilaiset yleisötyön tapahtumat eivät siis yksistään ole yleisökasvatusta, yleisötyötä tai markkinointia.

3.3 Yleisötyön eri kohderyhmät

Yleisötyön erilaisia kohderyhmiä on monia, ja ne voivat vaihdella teattereiden sekä erilaisten kulttuuriorganisaatioiden mukaan. Erilaisia kohderyhmiä ovat esimerkiksi lapset ja nuoret, opiskelijat, erityisryhmät sekä kulttuurialan ammattilaiset. Kaikkia kohderyhmiä ei kuitenkaan voi tavoittaa tai tavoitella samalla tavalla vaan kohderyhmää pitää pyrkiä ymmärtämään. Esimerkiksi nuoria kohderyhmänä kannattaa tavoitella digitaalisen markkinoinnin kautta tai esimerkiksi osallistavien yleisötyömuotojen kuten työpajojen tai kulissikierrosten avulla. Kun mieltii ikäihmisiä kohderyhmänä, kannattaa painottaa markkinointia perinteisen median puolelle ja kiinnittää huomiota saavutettavuuteen sekä esteettömyyteen.

Kohderyhmän segmentointi on yksi keino ymmärtää kohderyhmää paremmin. Segmentoinnilla tarkoitetaan ihmisten jakamista erilaisiin ryhmiin (Tolvanen, 2012, s. 121–123). Ryhmien pitäisi sisältää mahdollisimman samankaltaisia ihmisiä keskenään, mutta ryhmien pitäisi erota mahdollisimman paljon toisistaan. Esimerkiksi kyselylomakkeen avulla voi tehdä segmentointia. Mitä laajemmat kysymykset ja lomake, sitä helpompi ihmiset on jakaa erilaisiin segmentteihin. Yleisötyötä toteutetaan erilaisille kohderyhmille, ja monipuolisten kohderyhmien huomioiminen onkin tärkeää yleisötyötä toteutettaessa (Mertanen, 2019, s. 139–140). Usein kohderyhmä on jaettu iän mukaan, mutta yleisötyötä toteutetaan myös segmenttijaot ylittävinä avoimina tapahtumina.

Kohderyhmää ei kannata yrittää käsittää yhtenä kokonaisuutena, sillä silloin kehitetystä palvelusta tulee helposti keskinkertaista (Tolvanen, 2012, s. 121–123). Useampien segmenttien tavoittelu on siis suotavaa. Segmentoinnissa kannattaa huomioida, että mm. ihmisen ikä sekä varallisuus vaikuttavat siihen, miten hän käyttäytyy. Jos ihminen pystytään tunnistamaan ja kategorioimaan helposti yhteen tiettyyn segmenttiin, tarkoittaa se yleensä helppoa seurattavuutta.

3.4 Yleisötyö Seinäjoen kaupunginteatterissa

Seinäjoen kaupunginteatterissa pyritään yleisötyön kautta toivottamaan kaikki tervetulleeksi teatteriin (Seinäjoen kaupunginteatteri, i.a.-b). Yleisötyön tavoitteina teatterilla on esimerkiksi katsojan kokemuksen laajentaminen, yleisön ja teatterin välisen suhteen syventäminen sekä teatterikokemusten tarjoaminen kaikille. Seinäjoen kaupunginteatterissa yleisötyötä toteutetaan monin eri keinoin. Tällä hetkellä teatterissa järjestetään teosesittelyitä ja avoimia harjoituksia, teatterikierroksia erilaisin teemoin, mm. villasukkakierroksia, sekä julkaistaan podcastia. Podcastissa keskustellaan esimerkiksi teatterin ajankohtaisista aiheista ja tutustutaan teatterin arkeen. Lisäksi kaupunginteatterilla toimii Sohvakriitikot-ryhmä, jossa innokkaat teatterin ystävät pääsevät kirjoittamaan artikkeleita teatterin näytelmistä. Yleisötyöstä vastaa teatterikuraattori Jelena Jokelin.

Tärkeä kohderyhmä kaupunginteatterilla ovat koululaiset. Seinäjoen kaupunginteatteri on ollut useana vuonna mukana valtakunnallisessa Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa, jonka kohderyhmänä ovat kahdeksaslukkalaiset (Seinäjoen kaupunginteatteri, i.a.-b). Lisäksi kaupunginteatteri toteuttaa oppimateriaalipaketteja eri näytelmistään kouluille ja oppilaitoksille. Pakettien tarkoituksena on syventää oppilaiden ja opiskelijoiden katsojakokemusta ja tutustuttaa heidät esitykseen etukäteen. Oppimateriaalipaketit saattavat sisältää vinkkejä opettajille, tietovisoja, piirustus- ja pohdintatehtäviä (Seinäjoen kaupunginteatteri, 2024).

Seinäjoen kaupunginteatterin teatterikuraattori Jelena Jokelin (henkilökohtainen tiedonanto, 24.3.2025) kertoo, että teatterin yleisötyönmuotoja kehitetään ja uudistetaan tasaisin väliajoin, sillä jatkuva kehitys on tärkeää alalla. Uudistukset syntyvät usein tarpeesta kokeilla jotain erilaista, uudistaa konseptia tai asiakkaiden toiveesta. Mikäli asiakkailta tulee palautetta, että tapahtuma ei palvele, muutos tapahtuu välittömästi. Yleisötyötapahtumia toteutetaan aina myös ohjelmiston tarpeiden mukaan markkinoinnin työkaluna.

Tutkimuksemme avulla haluttiin selvittää, houkuttelevatko jännitysteemaiset kulissikierrokset uusia yleisöjä Seinäjoen kaupunginteatteriin. Kulissikierroksia on aiemminkin järjestetty erilaisilla teemoilla. Kaupunginteatterissa on aikoinaan järjestetty Spotin teatteriseikkailu, joka oli myös draamallinen kulissikierros (S. Keski-Valkama & J. Jokelin, henkilökohtainen tiedonanto 13.4.2025). Kierros kohdennettiin ala-asteikäisille koululuokille. Kierroksen tekemiseen osallistui koko sen aikainen näyttelijäkunta.

4 KULISSIKIERROKSET

4.1 Konsepti

Teattereiden kulissikierroksilla tyypillisesti kierretään valittuja teatterin tiloja samalla kertoen teatterin toiminnasta ja kierroksella kierrettävistä tiloista. Kulissikierrokset teattereissa on tavallisesti pyritty pitämään matalan kynnyksen tapahtumina, joiden kautta on helppo tutustua teatterin toimintaan. Kierroksia vetää yleensä teatterin henkilökunnan jäsen, esimerkiksi näyttelijä tai yleisötyöstä vastaava henkilö. Kulissikierroksia järjestetään erilaisille ryhmille tilauksesta ja avoimia kierroksia muutamia kertoja vuodessa.

Meidän jännitysteemainen kulissikierroksemme eroaa tyypillisestä kierroksesta muutamalla eri tavalla. Kierroksellemme on lisätty draamallinen elementti, jonka takia loimme kierroksellemme alussa käsikirjoituksen. Kierroksia on myös pitänyt harjoitella teatteriesityksen tavoin, mikä ei ole kulissikierroksille tavanomaista. Loimme tarinan teatterin kummituksesta, joka toimi myös kierroksella kantavana teemana. Valitsimme kierroksen tilat sen mukaan, mihin kummitus oli helppo käsikirjoittaa sisään. Lisäksi valitsimme tiloja, joiden ajattelimme kiinnostavan kävijöitä.

Kierroksellemme osallistui kaksi kiinnitettyä näyttelijää kaupunginteatterilta. Loimme heille kaksi roolia kierroksia varten. Toinen rooleista oli tunnistamaton tumma hahmo, jota näytteli Jussi Jätinvuori. Hahmon tarkoitus oli luoda kierrokselle painostavaa tunnelmaa ilmestymällä huomaamattomasti eri tilanteisiin kierroksen aikana. Toinen rooleista oli hiukan pelokas ja ahdistunut näyttelijä, joka tiesi, että jotain kummallista on meneillään. Hahmoa tulkitsi Kristiina Karhu. Hän yritti pitää osallistujat erillään kaikesta kummallisesta ja oudosta, mitä teatterilla tapahtui. Kristiina esiintyi kierroksilla omalla nimellään, mutta häntä oli ohjattu olemaan kierroksen aikana ahdistunut, pelokas ja jopa vihainen.

Aloitimme kierroksemme aulasta, sillä asiakkaat saapuvat siihen tilaan ensimmäisenä. Pidimme aulassa alkusanat, joiden jälkeen lähdimme ohjaamaan asiakkaita kaupunginteatterin yläaulaa kohti. Kristiina kuitenkin keskeytti matkamme ja ohjeisti meidät Elissa-näyttämölle Piinan lavasteisiin. Halusimme kierrättää yleisön Elissassa, koska pääsimme sen varjolla helposti kiinni jännitysteemaan Piinan lavasteiden avulla. Puhuimme yleisesti myös jännityksen luomisesta teatterissa. Elissalla saattoi myös ensimmäisen kerran havaita tumman hahmon.

Jatkoimme kierrosta Piinan takatilojen kautta pukuvaraan. Varasto on täynnä erilaisia pukuja, joita kävijät pääsivät ihastelemaan. Samalla kerroimme, että varasto on aktiivinen paikka kummitukselle ja siellä hänet on havaittu aiemminkin. Kun asiakkaat saivat tarpeekseen erilaisista puvuista, suuntasimme seuraavaksi ompelimoon. Kerroimme ompelimoon mennessä, että sieltä oli pamahtanut sulake ja meidän pitää tutkia paikkaa valitettavasti pimeässä, ainoastaan taskulamppujen avulla. Tämän varjolla saimme mm. luotua jännitystä ja erilaisen kohteen kierroksen varrelle. Tumma hahmo oli piilotettu ompelimosssa sijaitsevaan sovituskulmaan kahden muun mallinukan väliin tumman kaavun kanssa (kuva 2). Ompelimosssa kerroimme erilaisia faktoja teatterin kierrätyskäytännöistä sekä muun muassa pukujen valmistuksesta.

Ompelimossta lähdimme jatkamaan matkaa näyttelijälämpiota kohti. Lämpiossa meitä odotti Kristiina, jolta kierrokselle osallistuneet saivat kysellä erilaisia kysymyksiä. Kristiina kertoi yleisesti erilaisia faktoja näyttelijäntyöstä sekä näytelmistä, joissa on ollut mukana. Kysymysten loputtua Kristiina esitteli lämpiota. Saimme myös nähdä, miten näyttelijöiden ruutu eli lämpiossa sijaitseva televisio toimii. Televisio näyttää live-kuvaa eri näyttämöiltä. Ruutu on sijoitettu pitkin teatteria eri huoneisiin, jotta niistä voi halutessaan seurata näyttämön tapahtumia. Television katsomisen jälkeen Kristiina ajoi meidät nopeasti pois lämpiossa ja kehotti lähtemään koko teatterista, sillä hän pelästyi ruudulle ihmeteltyä tummaa hahmoa.

Lähdimme Kristiinan purkauksen jälkeen kohti päänäyttämöä. Näyttämölle mennessä kuljimme järjestäjän työpisteen ohi, josta kerroimme hieman enemmän, mutta siirryimme nopeasti päänäyttämölle. Kerroimme siellä meneillään olevista näytelmistä sekä esimerkiksi faktoja erilaisista työtehtävistä teatterissa. Tänä aikana tumma hahmo oli ilmestynyt keskelle katsomoa. Lähdimme tumman hahmon painostuksesta kohti näyttämön sivua, missä puhuimme mm. näyttämöestarin työpisteestä ja lavasteiden säilytyksestä. Palasimme kuitenkin keskelle päänäyttämöä, sillä seuraavaksi oli tarkoitus lopetella kierrosta. Palattuamme lavalle tumma hahmo oli kadonnut katsomosta, ja me lähdimme kohti yläaulaa, missä osallistujat saivat vastata palautekyselyyn. Lyhyen matkamme aikana yläkertaan Kristiina ehti vielä kerran säilyttää osallistujat katsomon penkkien välistä, minkä jälkeen päänäyttämön kaiuttimista alkoi kuulua hengitystä. Kristiina lähti päättäväisesti selvittämään, mitä tapahtuu, kunnes tumma hahmo ajoi hänet näyttämön toiseen laitaan. Tässä kohtaa ohjasimme yleisön nopeasti pois salista ja päätimme kierroksen.

Kierrokselle rakennetussa käsikirjoituksessa oli myös muutamia teknisiä elementtejä, jotka ilmenivät eri vaiheissa kierrosta. Olimme sisällyttäneet kierrokselle mm. valojen räpsyntää, joka tapahtui Elissa-näyttämöllä ja pukuvastossa. Lisäksi ompelimossa liikuttiin hämärässä taskulamppujen avulla. Heti kierroksen alkuun oli lisätty ovien paiskontaa, joka kuului yläkerrosta. Kukaan asiakkaista ei päässyt näkemään tilannetta, mutta tarkoitus oli heti pelkän äänen avulla luoda epävakaa tunnelmaa. Tumma hahmo oli kirjoitettu näkymään teatterin ruudulla meidän katsellessamme lämpiössä ruutua. Loppukohtauksessa hyödynsimme järjestäjän kuulutusvälineitä, joita olimme esitelleet kierroksella osallistujille hetkeä aiemmin.

4.2 Suunnittelu

Case-esimerkiksi otetut Näyttämön varjoissa -jännityskierrokset toteutettiin yhteistyössä Seinäjoen kaupunginteatterin kanssa. Kierroksia alettiin suunnitella kaupunginteatterin toiveesta sekä tarpeesta kokeilla uudenlaista yleisötyömuotoa uusien yleisöjen tavoittamiseen. Kierrokset tarkentuivat kulissikierroksiksi, joissa on mukana jännityksellinen elementti. Kulissikierrokset toteutettiin kaupunginteatterin omissa tiloissa.

Aloitimme suunnittelun ideoinnilla kaupunginteatterin teatterikuraattorin sekä myynti- ja markkinointipäällikön kanssa. He toimivat yhteyshenkilöinä ja apunamme koko prosessin ajan. Aluksi opinnäytetyömme mahdollisia aiheita olivat esimerkiksi erilaiset asiantuntijapaneelit, kanta-asiakasohjelman kehittäminen, saavutettavuuden parantaminen sekä kauhukierrokset. Tämä kaikki kehittyi kuitenkin nopeasti siihen, että saimme vision ja erilaisia ideoita kauhukierrokseen liittyen, joten päätimme viedä sitä eteenpäin. Teemana kauhu tuntui hankalalta toteuttaa ja kaupunginteatteriltakin tuli vihjettä sen suuntaan, että kierros voisi olla jokin muutakin kuin kauhua. Meillä oli kuitenkin alusta asti jonkin näköinen oma visio kierroksesta, joten päädyimme pitäytymään kauhua vastaavassa teemassa eli jännityksessä. Kaupunginteatteri ehdotti näyttelijöiden hyödyntämistä kierroksilla, ja saimmekin kulissikierroksille mukaan kaksi teatterin omaa näyttelijää. Näyttelijöiden avulla loimme kierrokselle erilaisia draamallisia elementtejä. Suunnitteluvaiheessa kävimme toimeksiantajan kanssa useita palaveriteita, jotta saimme lopputuloksesta heidän toiveidensa mukaisen kokonaisuuden. Loimme myös aikataulurungon (liite 4), jota voi hyödyntää apuna ja ohjeistona tulevien kierrosten toteutuksessa.

Kierrosten tavoitteena oli tavoittaa uusia yleisöjä sekä samalla luoda uudenlainen elämys

myös teatterin aktiivikävijöille. Suunnitteluvaiheessa mietimme kaupunginteatterin edustajien kanssa yhdessä erilaisia mahdollisia kohderyhmiä kierroksille. Alkuun ajatuksena oli, että jokaisella kierroksella olisi ollut täysin erilaiset kohderyhmät, esim. yhdellä kierroksella opiskelijat, toisella jalkapalloilijat ja kolmannella palomiehet. Päädyimme kuitenkin tavoittelemaan kierroksille ensisijaisesti opiskelijoita, ja muut mahdolliset kohderyhmät jäivät vielä tulevaisuuteen. Kaksi kierroksista päädyttiin kohdentamaan suoraan Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoille, ja heille liput myytiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun tiloissa pidetyllä myyntipisteellä. Myyntipisteet pidettiin eri puolilla kampusta, Frami F:n tiloissa ja Kampustalolla. Kahden eri myyntipisteen avulla pyrimme tavoittamaan mahdollisimman monipuolisesti eri alojen opiskelijoita, jotka opiskelevat eri rakennuksissa. Yksi kierroksista laitettiin suoraan kaupunginteatterin nettisivuille yleiseen myyntiin, ja se myi loppuun noin tunnissa.

Kuva 1. Lipunmyyntipiste Kampustalolla.

4.3 Toteutus

Jännitysteemaiset kulissikierrokset toteutettiin Seinäjoen kaupunginteatterissa maaliskuussa 2025. Pyrimme siihen, että kierros tarjoaa osallistujille riittävästi faktaa kulisseista, mutta erilaisilla ratkaisuilla pidimme myös jännitystä koko ajan kierroksella yllä. Kantavana teemana meillä kierroksella oli teatterinkummitus, joka vilahteli kierroksella erilaisissa tilanteissa. Kierroksilla käytettiin tarpeistona mm. taskulamppua sekä muutamaa mustaa kaapua, jotka oli puettu joko mallinukkejen tai näyttelijän päälle. Kaikki kierroksilla käytetty tarpeisto löytyi kaupunginteatterilta valmiina. Kierrosta varten emme erikseen lavastaneet teatterin tiloja vaan jännitysteemaa toimme mukaan valoilla, mukana olevilla näyttelijöillä sekä tarinalla.

Parhaan mahdollisen lopputuloksen varmistamiseksi pidimme kaupunginteatterin kanssa monia palavereita sekä järjestimme suunnittelupalavereja kierrokselle osallistuvien näyttelijöiden kanssa. Ehdimme järjestää yhdessä näyttelijöiden kanssa kaksi harjoitusta, joissa kävimme läpi kierroksen sisältöä sekä kiersimme kierrosta konkreettisesti teatterin tiloissa. Itse kierroksen harjoitteluun emme siis valitettavasti saaneet paljoa aikaa. Kierros täytyi saada kaikkine iskuineen ja tietoineen nopeasti kasaan. Ehdimme käymään kierroksen kerran kokonaisuudessaan läpi, siten että teatterin henkilökunta toimi koeyleisönä. Kierroksen pitäminen näyttelijöille ja muulle teatterin henkilökunnalle, joka tuntee paikan kuin omat taskunsa, oli hieman haasteellista. He odottivat kierroksen aikana ainoastaan sinne upotettuja jännityselementtejä. Heidän kanssaan oli vaikea havaita, mitkä faktat ovat kierroksella mielenkiintoisia. Kenraalikerrokselta otimme kuitenkin kaikki vinkit talteen sekä huomioimme kierroksen vaikeat paikat, jotta osasimme ottaa ne huomioon yleisön kanssa. Vaikeilla paikoilla tarkoitetaan tässä vuotavia kulisseeja sekä mm. mahdollisia valokatkaisijoita, joiden huomioimatta jättämisen takia tunnelma voisi kärsiä. Vuotavat kulissit tarkoittavat kierroksen paikkoja, joissa asiakas näkee jotain, mitä hänen ei kuuluisi nähdä. Näyttämöllä termistä puhuttaessa tarkoitetaan näyttämön reunoja ja verhoja, joilla piilotetaan näyttelijät. Kierroksellamme se tarkoitti, että yleisö saattoi nähdä näyttelijän liikkumassa seuraavaan paikkaan esimerkiksi näyttämöestarin ruudun kautta.

Noin tunnin kestäviä kierroksia toteutettiin Seinäjoen kaupunginteatterilla kolme kappaletta. Kaikki kierrokset olivat loppuunmyytyjä, ja lippuja myytiin 20 kpl per kierros. Asiakkaita saapui lopulta 16–18 henkilöä per kierros, sillä osa lipunostaneista jätti tulematta paikalle. Tämä oli sopiva määrä osallistujia kierrokselle. Yli 20:tä osallistujaa voisi olla kierroksella haasteellisempaa kierrättää. Varsinkin, kun kierrokselle on lisätty jännitystä, erilaisia iskuja sekä

tapahtumia, isomman ryhmän kohdalla osalla jäisi varmasti jotain näkemättä. Iskuilla teatterissa tarkoitetaan merkkejä muille työryhmän jäsenille. Kierroksen aikana jokin tietty tapahtuma tai esimerkiksi sana antaa merkin eli iskun työryhmäläisille, meidän tapauksessamme joko näyttelijöille, jotka olivat mukana kierroksella, tai meille vetäjille. Kun isku tulee, sovitut asiat, esimerkiksi valojen sammuminen, tapahtuvat tai vetäjät ymmärtävät, että on aika suunnata seuraavalle pisteelle.

Jännitysteeman takia halusimme varmistaa, että kaikilla on turvallinen olo kierroksella ja mahdollisuus myös päästä kierrokselta pois halutessaan. Päädyimme ottamaan käyttöön kaikille kierroksille turvasanan, joka kerrottiin asiakkaille kierrosten alkuinfon yhteydessä. Kierroksillamme kukaan ei turvasanaa käyttänyt, mutta varmasti vastaavalla kierroksilla myös tulevaisuudessa turvasanan käyttö on järkevää. Kiljahduksia tai muita säikähdyksen ääniä saattaa erilaisien jännityselementtien takia tulla, ja oikea hätätilanne saattaa jäädä kierroksen vetäjiltä helposti huomaamatta.

Jännityskierroksille suunniteltiin erilaisia yhteistyökumppaneita, joiden avulla opiskelijoita olisi tavoitettu enemmän ja helpommin, mutta tällä kertaa yhteistyökumppanuudet jäivät toteuttamatta. Yritimme tavoittaa kierrosta suunnitellussamme opiskelijapalveluita sekä eri opiskelijajärjestöjä, mutta heidän aikataulunsa olivat liian tiukat mukaan lähtemiseen tai emme saaneet vastuksia yhteydenottoihimme. Vastaavalle tapahtumalle, jolla pyritään tavoittelemaan opiskelijoita, yhteistyökumppaniksi voisi miettiä esimerkiksi Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta SAMO ry:tä, Seinäjoen opiskelijapalveluita tai erilaisia opiskelijajärjestöjä.

Kuva 2. Kierroksen mustat kaavut mallinukeilla.

Kulissikierrokset (3 kpl) sujuivat lopulta hyvin. Jokaisella kierroksella oli hyvin erilainen tunnelma. Yhdellä kierroksella oli hiukan teknisiä ongelmia, mutta kierroksen osallistujat olivat hyvin aktiivisia. Seuraava kierros taas sujui paperilla täydellisesti, mutta kierroksen osallistujat olivat hiljaisia eivätkä kovin osallistuvia. Kulissikierrosten toteutukseen osallistui kaksi teatterin kiinnitettyä näyttelijää, Jussi Jätinvuori sekä Kristiina Karhu. Heidän kanssaan työskentely oli mutkatonta, ja he lähtivät innolla kehittämään ideoitamme sekä ideoimaan kanssamme enemmänkin jännityselementtejä kierrokselle. Heidän heittäytyvä asenteensa sai meidätkin rennosti ideoimaan ja pallotelemaan ajatuksia loppuun asti.

5 TUTKIMUS: ASIAKASKYSELY

5.1 Menetelmät

Kvalitatiivinen tutkimus menee lähelle ihmistä ja yksilöitä, ja parhaimmillaan sen avulla voi ymmärtää arvoja ja motiiveja (Tolvanen, 2012, s. 31–33). Tolvasen (2012, s. 31–33) mukaan kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen yleisin ja pahin virhe on liiallinen pinnallisuus. Toisin kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa, kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa tarkastellaan joukkoja.

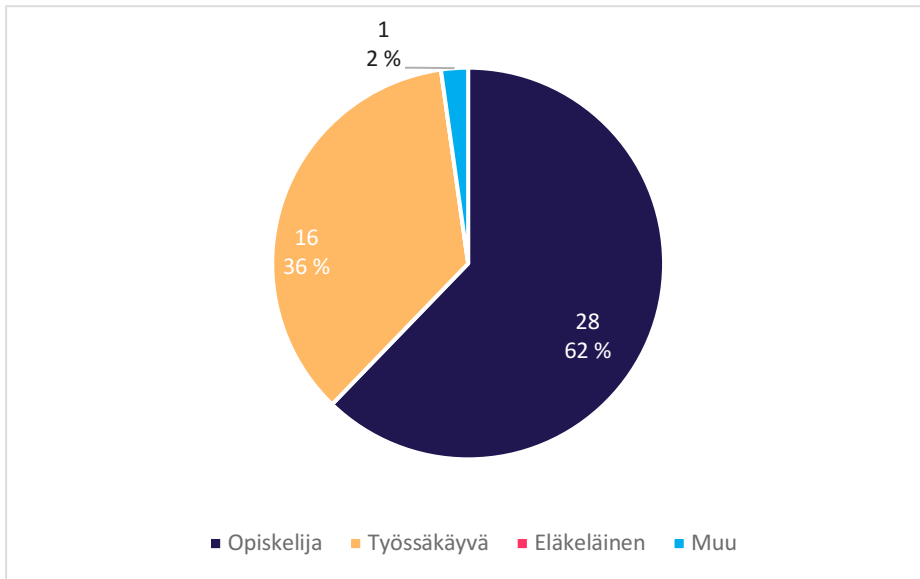
Määrällisessä tutkimuksessa käsitellään määriä ja lukuja (Kananen, 2018, s. 201). Määrällisen tutkimuksen muotona on usein kyselytutkimus. Tutkimuksen kannalta tärkeää on kysymysten laatiminen, oli kyseessä millainen tutkimus tahansa (Vastamäki & Valli, 2018). Tutkijan Kannattaa miettiä, onko tarvetta kehittää omia tilastoja vai käyttää jo olemassa olevia. Käyttäessä valmiita on mahdollista verrata omia tuloksia aiempiin tuloksiin ja ottaa myös ne osaksi tutkielmaa. On myös mahdollista luoda omat tilastot, mutta silloin kannattaa miettiä tarkoin kysymys, mitä halutaan tietää.

Tässä opinnäytetyössä valitsimme kyselytutkimuksen toiseksi tutkimusmenetelmäksi, sillä halusimme kerätä laajasti tietoa kaikilta kulissikiirroksille osallistuneilta. Määrällisellä tutkimuksella saimme kerättyä kattavasti tietoa kaikilta osallistujilta. Käytimme kyselyssä eri vastausvaihtoehtoja. Osaan kysymyksistä sai vastata arvosanan asteikolla 1–5, osa oli monivalintakysymyksiä ja muutamissa kysymyksissä oli avoin vastauskenttä.

5.2 Asiakaskysely

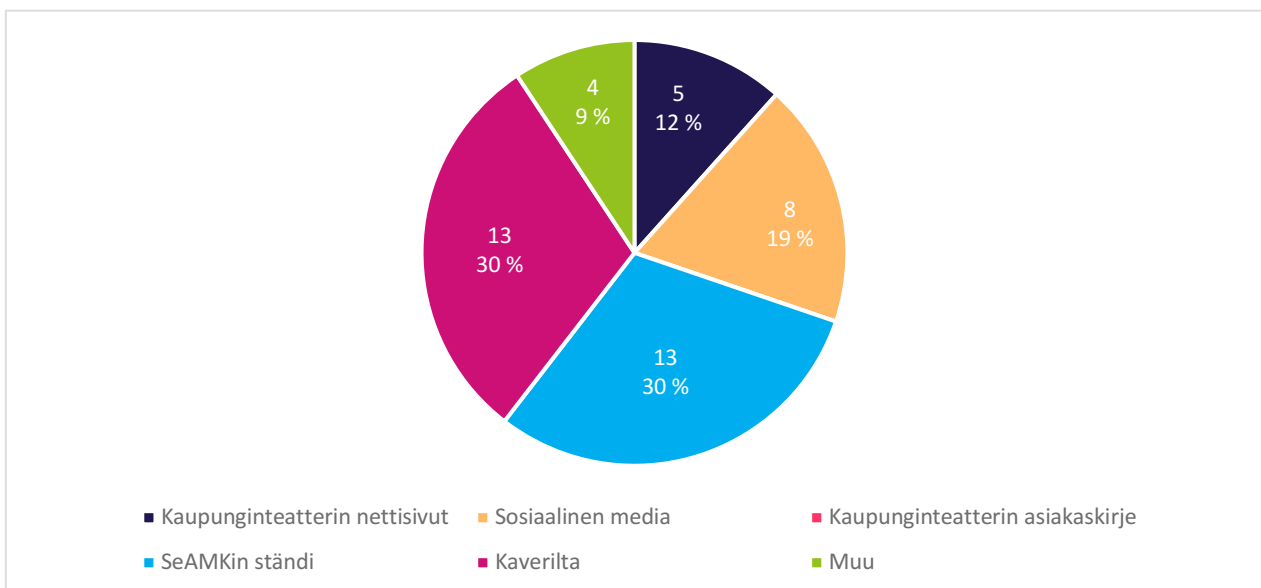
Toteutimme kulissikiirrosten kävijöille asiakaskyselyn, jonka tavoitteena oli selvittää, toimivatko case-esimerkkinä tehdyt jännitysteemaiset kulissikierrokset uusien yleisöjen tavoittamisen välineenä ja kannattaako vastaavia kierroksia toteuttaa jatkossa. Kyselyt toteutettiin heti kierrosten loputtua. Annoimme asiakkaille mahdollisuuden vastata kyselyyn sähköisesti omalla laitteella Google Forms -lomakkeelle tai vastaavalle paperiselle lomakkeelle. Vastauksia saimme yhteensä 45, joista kaksi tuli paperilla. Seuraavaksi tarkastelemme kuvioiden ja kuvien avulla kierrokselle osallistuneiden ja asiakaskyselyymme vastanneiden vastauksia. Kysely sisälsi 13 pakollista kysymystä, jotka muodostuivat monivalintakysymyksistä sekä

avoimista vastauskentistä. Alla oleviin diagrammeihin on sisällytetty myös paperille annetut vastaukset.

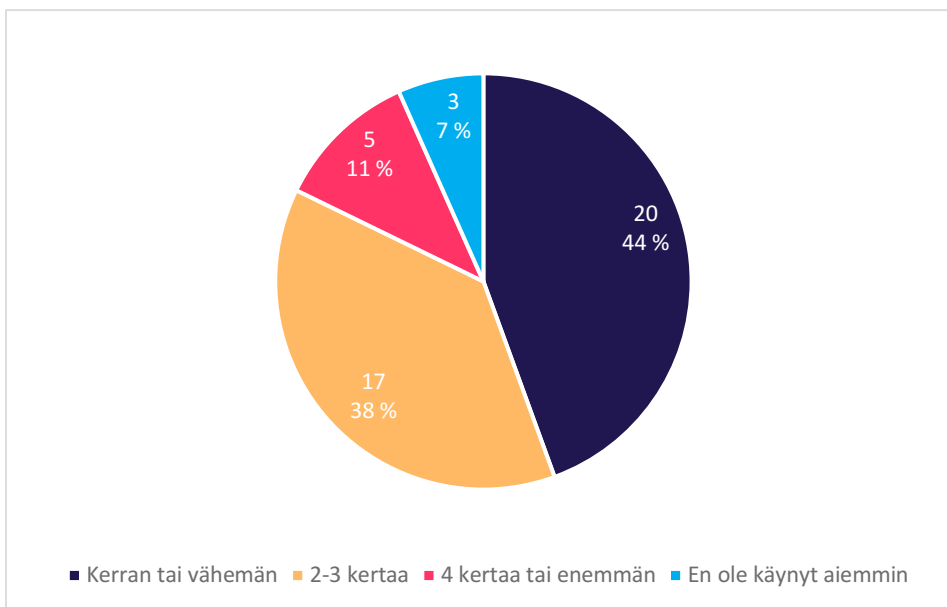
Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden taustan selvittäminen (n=45).

Kyselyn ensimmäisellä kysymyksellä (kuvio 1) pyrimme selvittämään, kuinka suuri osa kierrokselle osallistuneista oli päätoimisia opiskelijoita ja kuinka suuri osa työssäkäyviä tai jotain muuta. Pyrimme saamaan kierrokselle mahdollisimman paljon opiskelijoita, joita kierroksille osallistuneista oli 62 %, eli tavoitimme opiskelijat toivotulla tavalla.

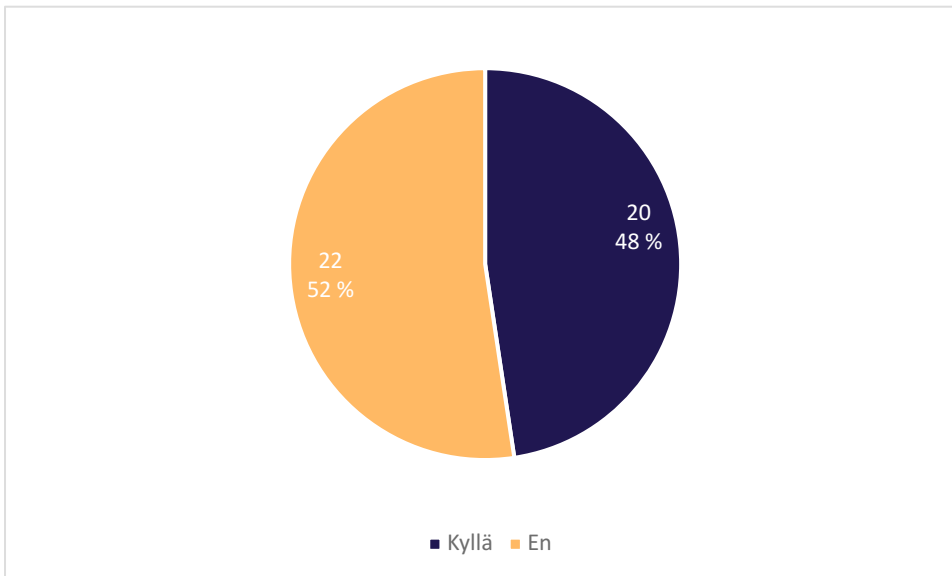
Kuvio 2. Miten kuulit kierroksesta? (n=45)

Kyselyn toisessa kysymyksessä (kuvio 2) pyrimme kartoittamaan, mistä vastanneet olivat kuulleet kierroksesta. Yksi kierroksistamme myytiin suoraan kaupunginteatterin nettisivujen kautta ja kaksi suoraan lipunmyyntipisteiltä SeAMKin tiloissa. Suurin osa kyselyyn vastanneista (60 %) oli kuullut kierroksesta SeAMKilla pidetyltä myyntipisteeltä tai kaverilta. 19 % vastanneista oli löytänyt tapahtuman sosiaalisesta mediasta ja 12 % kaupunginteatterin verkkosivuilta. Viimeiset 9 % vastasi kuullensa kierroksesta jostain muualta, kuten opettajaltaan koulussa. Kukaan vastanneista ei päätenyt kulissikierrokselle kaupunginteatterin asiakaskirjeen kautta.

Kuvio 3. Kuinka usein viimeisen vuoden aikana olet käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa? (n=45)

Kolmannen kysymyksen avulla (kuvio 3) oli tarkoitus selvittää, kuinka aktiivisia Seinäjoen kaupunginteatterissa käyviä asiakkaita kierrokselle tulleet olivat entuudestaan. 44 % prosenttia vastanneista oli käynyt teatterissa kerran tai ei ollenkaan viimeisen vuoden aikana. Nämä vastanneet olivat siis käyneet kaupunginteatterissa aiemmin. 11 % vastanneista on käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa viimeisen vuoden aikana neljä kertaa tai useammin. Vastanneista kolme eli 7 % ei ollut koskaan aiemmin käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa.

Kuvio 4. Oletko aiemmin osallistunut kaupunginteatterin yleisöyötahtumaan? (n=42)

Neljännän kysymyksen avulla halusimme selvittää, kuinka moni vastaajista oli aiemmin käynyt Seinäjoen kaupunginteatterin yleisöyötahtumissa. Tämä kysymys esitettiin vain niille 42 vastaajalle, jotka olivat käyneet aiemmin Seinäjoen kaupunginteatterissa. 52 % vastaajista ei ollut aiemmin osallistunut yleisöyötahtumaan.

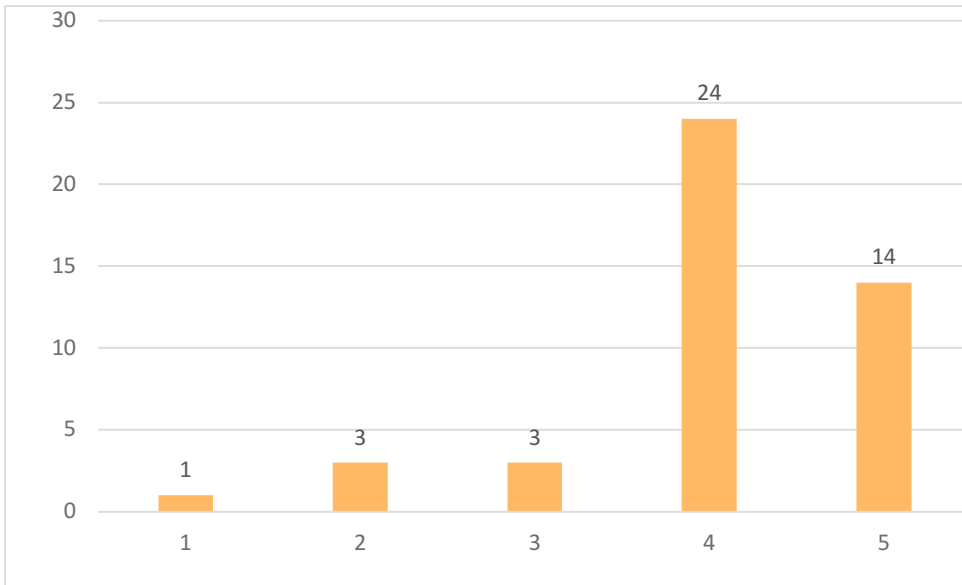
Viidennessä kysymyksessä kysyimme vastanneiden ennakkomielikuvaa Seinäjoen kaupunginteatterista. Noin 80 % vastaajista koki, että mielikuva ennakkoon oli hyvä tai positiivinen. Mukaan mahtui myös muutamia negatiivissävytteisiä kommentteja tai loput kokivat, ettei ennakkomielikuva erityisemmin ollut. Muutama vastaaja oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Alla on muutamia lainauksia vastauksista.

Positiivinen, mutta hieman tylsää ohjelmistoa

Hieman vanhanaikainen ja vaikeasti lähestyttävä, elitistinen

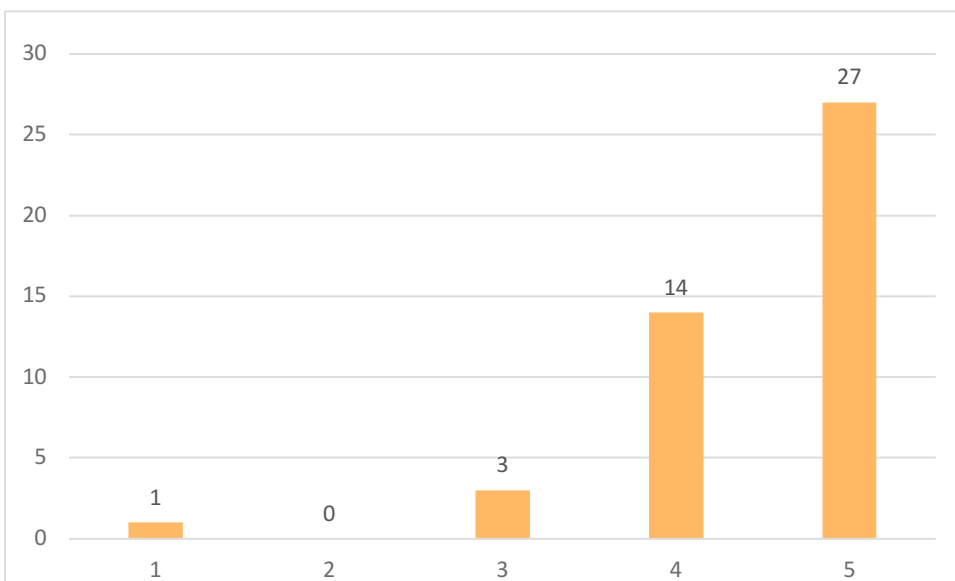
Hyvä ja laadukas

Laadukas, ehkä vähän korkean kynnyksen osallistuminen

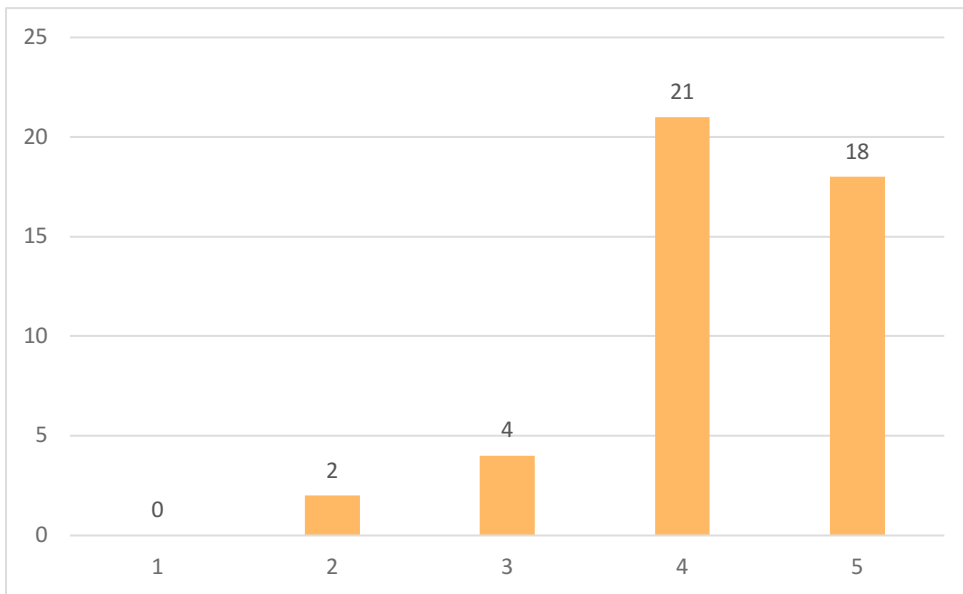
Kuvio 5. Vastasiko kierros odotuksiasi? (n=45)

Kuudennen kysymyksen (kuvio 5) avulla halusimme selvittää, vastasiko kierros asiakkaiden odotuksia. 24 ihmistä oli vastannut tähän arvosanan neljä ja 14 arvosanan viisi. Kierros siis vastasi hyvin tai erinomaisesti vastanneista noin 85 %:n odotuksia.

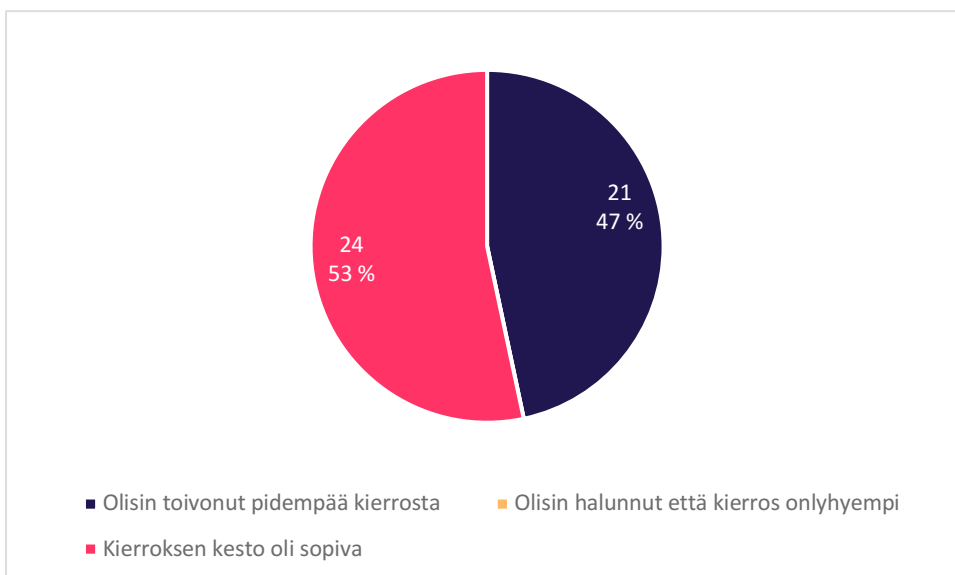
Kuvio 6. Kuinka todennäköisesti suosittelisit vastaavaa kierrosta? (n=45)

Seitsemäs kysymys (kuvio 6) käsitteli sitä, kuinka todennäköisesti kierrokselle osallistunut henkilö suosittelisi vastaavaa kierrosta. Suurin osa oli antanut arvosanan viisi eli suosittelisi kierrosta erittäin todennäköisesti. Ainoastaan yksi vastaajista ei suosittelisi kierrosta.

Kuvio 7. Oliko kierroksen teema selkeä ja toimiva? (n=45)

Kahdeksas kysymys (kuvio 7) käsitteli kierroksen teeman selkeyttä sekä toimivuutta. Selkeästi yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että kierros oli selkeä ja toimiva.

Kuvio 8. Oliko kierroksen kesto mielestäsi sopiva? (n=45)

Yhdeksännen kysymyksen (kuvio 8) kohdalla kysyimme kierroksen kestosta. 47 % vastaajista olisi halunnut pidemmän kierroksen, ja loppujen vastaajien mielestä kierros oli kestoaltaan

sopiva. Kukaan vastaajista ei halunnut lyhyempää kierrosta.

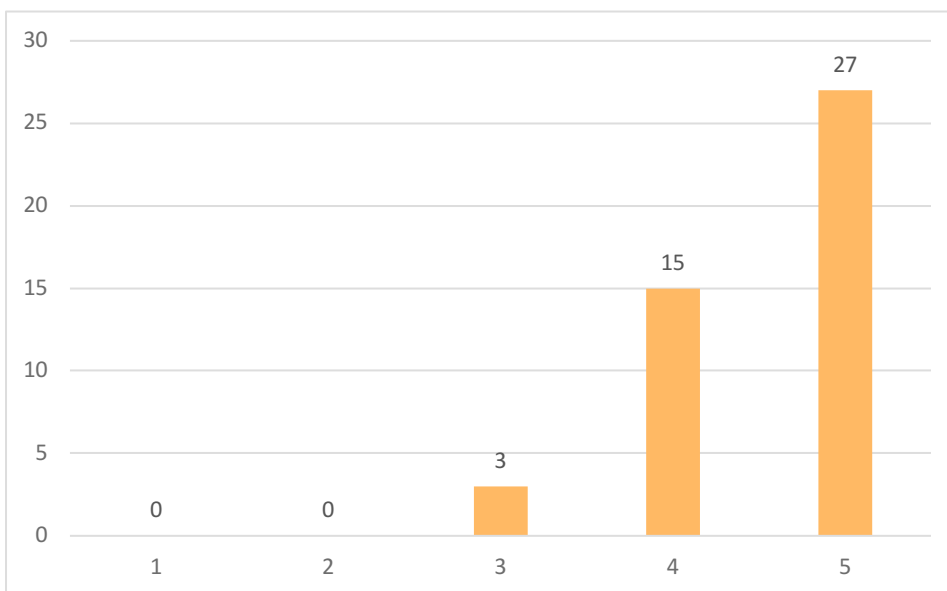
Kymmenennessä kysymyksessä asiakkaat saivat kertoa vapaasti, mikä oli heidän mielestään kierroksella parasta. Useimmat vastasivat kysymykseen, että parasta oli jännitys, kauhu sekä luotu tunnelma. Lisäksi vastauksissa nousi usein esille säikäytykset kierroksen aikana sekä loppukohtaus. Kiitosta tuli myös näyttelijän mukanaolosta sekä vetäjille kierrokseen eläytymisestä.

Kauhu elementit eli säikäyttely

Jännittävä tunnelma joka onnistuttiin luomaan pienillä elementeillä. Kuten äänellä ja kiinnittämällä huomion tiettyihin yksityiskohtiin

Kierroksella oli hienosti luotu jännitystä! Kierrokseen teema sopi hyvin tällaiseen kulissikierrokseen.

Rento tunnelma ja pienet kauhuelementit

Kuvio 9. Kuinka todennäköisesti tulet uudelleen Seinäjoen kaupunginteatteriin? (n=45)

Yhdennentoista kysymyksen (kuvio 9) avulla halusimme tietää, kuinka moni tulisi kierroksen jälkeen uudelleen kaupunginteatteriin. Vastaajista yli puolet kertoi palaavansa todennäköisesti uudelleen kaupunginteatteriin jossakin merkeissä.

Kahdennessatoista kysymyksessä kysyimme, muuttiko kierros asiakkaiden mielikuvaa Seinäjoen kaupunginteatterista ja jos muutti, miten. 37 % vastaajista kertoi, ettei mielikuva muuttanut kaupunginteatterista kierroksen myötä. Noin 10 % jätti kysymykseen vastaamatta. Loput vastaajista kertoivat kierroksen tehneen kaupunginteatterista mielenkiintoisemman ja luoneen positiivisen mielikuvan. Esimerkiksi asiakas, joka vastasi ennakkomielikuvan olleen kaupunginteatterista vanhanaikainen ja vaikeasti lähestyttävä, kertoi kierroksen jälkeen mielikuvan kaupunginteatterista olevan ”vähän ehkä rennomp”.

Tämä oli matalamman kynnyksen tilaisuus, ehkä myös esityksiin voisi osallistua enemmän!

Teki siitä houkuttelevamman ja kiinnostavamman. Ei ole hetkeen teatteriesitykset kiinnostaneet mutta nyt on semmonen fiilis että olispa kiva lähteä kattoon teatteria.

Ei oikeastaan muuttanut, sillä Seinäjoen kaupunginteatterissa on tullut useamman kerran käytyä ja paikka on tuttu. Oli kiva päästä kuitenkin tutustumaan kulisseihin, kun teatteri on muuten itselleni vieras maailma!

13. kysymys oli viimeinen pakollinen kysymys, jossa kysyimme, mitä asiakas haluaisi kokea jatkossa vastaavalla kierroksella. Kierroksella käyneet toivoivat laajalti eri asioita uudelta vastaavalta kierrokselta. Esiin nousi kuitenkin selkeästi toive uusien paikkojen näkemisestä sekä mm. näyttelijöiden sekä henkilökunnan puheenvuoroista.

Tietyn näytelmän teeman mukainen kierros voisi olla hauska. Näyttelijän lisäksi myös esim. puvustaja/valohenkilö tms. voisi vetää kierroksen?

Sopisiko jännityskierros pyhäinpäivän/halloweenin teemaan + kierrokset lopuksi kahvit aiheen mukaisella leivoksella.

Kauhu/jännitysteema hyvä, voisi olla vaikka joku "pakohuone" tyyppinen, että itse pääsisi tekemään jotain. Joku tanssi ja baletti teema kiinnostaa itseä.

Lisää kauhua ja vielä överimpää touhua. Silloin voisin maksaa tästä enemmänkin

Kulissien takana työskenteleviä henkilöitä olisi ollut kiva nähdä/haastatella!

Lisää jännitys teemaa, Jonkin kierroksen teema voisi olla esim. yleisön eläytyminen esim. näyttelijän, puvustajan, näyttämöestarin tms. rooliin oppaan johdolla

Kyselyn viimeisenä kohtana oli vapaa sana, johon kävijät saivat halutessaan jättää vapaasti palautetta. Vapaaseen sanaan tuli vastauksia 26 kappaletta. 65 %:ssa vastauksista keuhuttiin kierrosta, kiitettiin sen toteutuksesta tai kiitettiin kierroksen vetäjiä. Yhdessä palautteessa toivottiin saavutettavuuden parantamista kertomalla alkuinfossa, että kierroksen aikana liikutaan hämärässä sekä portaissa.

Saimme paljon positiivista palautetta kierroksen ohjauksesta. Pyrimme vetäjinä olemaan korostamatta jännityselementtejä kuten valojen räpsyntää kierroksen aikana. Useat kävijät olisivat toivoneet enemmän jännitystä kierrokselle. Kierroksella olleet ryhmät olivat keskenään erilaisia, joka saattoi vaikuttaa kävijöiden kokemukseen eri tavalla.

Oli kiva, että kierros vedettiin niin kuin se olisi "normaali" kierros teatterin tiloissa, jolloin valojen sammuminen, oudon hahmon ilmestyminen ja muut jännitystä tuovat elementit vaikuttivat siltä, ettei niiden kuuluisi tapahtua ja tämä toi ehdottomasti kierrokseen jännittävää tunnelmaa. Odotin kyllä enemmän jännitystä, mutta tällaisen sopii toki laajemmalle yleisölle. Valitettavasti tunnelmaa lannisti ryhmän rento, vitsikäs meininki ja kommentit kuten "no siellä se haamu nyt on". Tilanteet, jotka olisivat muutoin voineet olla jännittäviä tai aiheuttanut säikäytyksiä, menivät vähän pilalle tämän takia. Alkuun voisi olla hyvä ohjeistaa ryhmälle, että kaikki muistavat antaa muille mahdollisuuden saada kierroksesta jännittävän kokemuksen? Hyvää työtä ja tsemppiä! <3

Kulissierroksen idea sai huomattavasti kehuja kuten myös näyttelijöiden mukana olo. Ryhmäkoko koettiin sopivana ja monet huomauttivat, että suurempi määrä osallistujia olisi ollut liikaa.

Hienosti rakennettu kokonaisuus! Ihana omaperäinen idea. Tällaista lisää! Pidempi kierros, ehkä jopa pari näyttelijää lisää. Ryhmäkoko oli ihan hyvä, ei ainaakaan enempää.

Rakentavaa palautetta saimme jännityksen määrästä sekä jännityselementtien rytmityksestä. Monet olisivat kaivanneet enemmän säikäytyksiä kierroksen aikana sekä lisää jännitystä. Kierros koettiin myös positiivisena arjesta irtautumisena.

Jännityksen tempoa voisi vielä tiivistää, ehkä vilahduksia näyttöihin lisää. Alun maininta turvasanasta teki hyvän pohjan ja odotuksen kierrokselle. Mahtavaa, että sai haastatella näyttelijää! Hyvin vedetty 😊

Kiitos kivasta kokemuksesta! Arki ja sen tuomat huolet unohtuivat hetkeksi sekä oli mielenkiintoista nähdä kulisseeja

5.3 Kyselyn tulosten analysointi

Kokonaisuudessaan kierrokset ja kierroksiltamme saadut palautteet olivat lähtökohtaisesti sitä, mitä olimme jo etukäteen ajatelleet. Tavoitimme kierroksellemme hyvin opiskelijoita, mikä oli yksi tavoitteistamme ja kaupunginteatterin toive. Halusimme myös tavoittaa uusia yleisöjä. Noin 50 % vastaajista oli käynyt kaupunginteatterilla viimeisen vuoden aikana maksimissaan kerran tai ei ollenkaan, ja sen perusteella voimme päätellä, että tavoitimme kierrokselle useita harvoin teatterissa vierailevia asiakkaita. Oli myös mukava huomata, että 50 % vastaajista ja kierroksella käyneistä ei ollut aiemmin osallistunut minkäänlaiseen yleisötyötapahtumaan, mutta uskalsi silti lähteä mukaan kierrokselle, mikä myös mielestämme vastasi tavoitetta uusien yleisöjen tavoittamisesta.

Seinäjoen kaupunginteatteri on antanut itsestään ja toiminnastaan lähtökohtaisesti kaikille positiivisen ja toimivan kuvan ennakkoon. Muutamat olivat jättäneet kysymykseen vastamatta, mitä ei voi tulkita mihinkään suuntaan. Loput vastauksista olivat neutraaleita, kuten ”lämmin, mielenkiintoinen, perinteinen”.

Pyysimme myös palautetta kierroksesta. Jos kierrosta halutaan järjestää tulevaisuudessa, olisi se palautteen pohjalta mahdollista järjestää entistä toimivammin sekä selkeämmin. 80 % vastaajista koki, että kierros vastasi heidän odotuksiaan joko hyvin tai erinomaisesti. 14 % oli sitä mieltä, että kierros oli melko onnistunut ja yksi vastaajista ei kokenut saaneensa rahoilensa vastinetta. Seuraavassa kysymyksessä 90 % vastaajista taas suosittelisi kierrosta kaverilleen, eli koemme kuitenkin, että suurin osa kierroksella käyneistä on pitänyt näkemästään. Aina on toki mahdollista, kun järjestetään jännitysteemalla kierroksia, että joillekin kierroksen jännitys on sopiva tai jopa liiallinen, kun toiset taas kaipaisivat sitä paljon lisää. Kierroksella käyneistä 80 % koki, että kierroksen teema on tullut selkeästi esille ja kierros oli muutenkin toimiva kokonaisuus.

Hieman yli puolet vastaajista koki, että kierroksen kesto (noin 1 h) oli sopiva. Loput vastaajista olisivat halunneet pidemmän kierroksen, mistä voi päätellä, että kierros ei ainakaan pitkästytänyt ketään ja kulisseissa kiertäminen sekä eri paikkojen näkeminen lavan takana selvästi kiinnostaa. Kysyimme myös, kuinka moni tulisi kierroksen jälkeen uudelleen Seinäjoen kaupunginteatteriin, mihin 60 % vastaajista vastasi ”tulen heti uudelleen”. Lopullinen tulos paljastuu kuitenkin vasta tulevaisuudessa, mutta vastausten perusteella moni on tulossa takaisin kuluttamaan muutakin ohjelmistoa.

6 TUTKIMUS: HAASTATTELUT

6.1 Teemahaastattelu

Laadullista tutkimusaineistoa kerätään usein Suomessa teemahaastatteluilla (Eskola ym., 2018). Teemahaastatteluille tyypillisesti aihepiirit ja teema-alueet on ennalta määritelty. Teemahaastattelu on muodoltaan vapaampi kuin strukturoitu haastattelu, ja sen myötä haastattelun kysymykset ja niiden järjestys voivat vaihdella haastattelujen välillä. Teemahaastattelu onkin puolistrukturoitu menetelmä, joka sijoittuu strukturoidun ja strukturoimattoman haastattelun välimaastoon. Teemahaastatteluilla pyritään löytämään tutkimusongelmaan liittyviä asioita, jotta ilmiön ymmärtäminen kasvaisi (Kananen, 2015, s.148). Haastattelun aikana onkin luonnollista, että uusia keskustelupolkuja löytyy eikä haastattelu kulje suunnitellun rungon mukaisesti.

Haastatteluun pyritään valitsemaan teemat siten, että ne kattavat ilmiön mahdollisimman laajasti (Kananen, 2015, s. 149–150). Tutkijalla tulee siis olla ennakkotietoa tutkittavasta aiheesta riittävästi. Teemoja tulee pyrkiä käsittelemään niin, että tutkittavaa ilmiötä on mahdollista käsitellä monesta eri suunnasta. Tutkijan kannattaa siis lähteä liikkeelle laajemmilla kysymyksillä ja tarkentaa kohti yksityiskohtia.

Valitsimme teemahaastattelun opinnäytetyömme toiseksi tutkimusmenetelmäksi, jotta pääsimme vielä syventämään muutaman kyselyyn vastanneen näkemyksiä ja kokemuksia. Teemahaastattelun avulla pystyimme kartoittamaan tarkemmin vastaajien henkilökohtaisia mieltipiteitä ja kokemuksia. Näin saimme syvällisempää ymmärrystä tutkimukseemme.

6.2 Haastattelujen toteutus

Toteutimme kolme teemahaastattelua kierrokselle osallistuneille. Kyselyn lopussa osallistujat saivat ilmoittaa halukkuudestaan osallistua haastatteluihin. Haastatteluihin halukkaita osallistujia oli 18 henkilöä. Heistä valitsimme satunnaisesti kahdeksan, joille lähetimme sähköpostitse muutaman lisäkysymyksen. Kysymyksillä halusimme kartoittaa vastaajien taustaa teatterin parissa, jotta saisimme mahdollisimman monipuolisen otannan. Kysyimme sähköpostissa,

onko vastaaja opiskelija vai työssäkäyvä, kuinka usein hän käy teatterissa sekä mille kierroksista hän osallistui. Vastausten perusteella sovimme haastattelut kahden henkilön kanssa, jotka käyvät teatterissa enintään kerran vuodessa, sekä yhden aktiivisesti teatterissa käyvän kanssa. Kaikki haastateltavistamme olivat päätoimisia opiskelijoita.

Teemahaastatteluja varten kokosimme valmiin kysymysrunгон, jonka pohjalta haastattelutilanteet rakentuivat. Kahdelle harvoin teatterissa käyvälle oli samat kysymykset ja aktiiviselle kävijälle hieman eri kysymykset. Haastattelu oli jaettu kahteen teemaan, joista ensimmäisessä käsitelimme jännitysteemaista kulissikierrosta ja toisessa Seinäjoen kaupunginteatterin yleisötyötä. Haastattelun aikana kävimme kuitenkin myös vapaasti keskustelua kysymysten ympärillä. Kaikki haastattelut toteutettiin etänä Teamsin välityksellä ja ne kestivät noin 30 minuuttia. Haastateltaville oli luvattu jo ennakoon palkkioksi haastattelusta lippu Seinäjoen kaupunginteatterin Eikä yksikään pelastunut -trillerin näytökseen.

6.3 Haastattelujen tulokset

Tässä luvussa käsittelemme teemahaastattelujen tutkimustuloksia. Haastateltavat esiintyvät tutkimuksessa anonyymeinä, ja heidät on koodattu tunnuksilla H1, H2 ja H3. Kaikki haastateltavat olivat käyneet Seinäjoen kaupunginteatterissa aiemmin, mutta yksi vastaajista on huomattavasti aktiivisempi teatterissa kävijä kuin kaksi muuta. Kaikilla vastaajilla on selvästi eri motiivit lähteä teatteriin. Yksi vastaajista lähtee selkeästi tietyn näytelmän perässä, toinen kaverin aloitteesta ja kolmas kiinnostuu esityksen tunnettuudesta sekä tutuista kasvoista näyttämöllä. Vastaajilla oli myös hyvin erilaiset syyt lähteä järjestämällemme kulissikierrokselle: toisille se oli sattumaa, kun taas joku kiinnostui selvästi kierroksen jännitysaspektista.

Se oli aika lailla sattumaa, että olitteko te silloin siinä ständillä silloin siellä F Framilla. Mä edes muista ketä siinä oli, mutta kun silloin kysyin, että mistä olette tässä, ja sitten teatterikerroksessa puhuitte, niin mulla ei ole hirveästi ollut tietoa, että mitä se mitä se koskisi sinänsä. Se kuulosti mielenkiintoiselta, että pääsisi kulisseja näkemään. (H1)

Mä oon itse ollut kanssa Seinäjoen kaupunginteatterilla töissä, ja siellä pyörinyt paljon itsekin niin sitten kiinnosti, että on tällainen erilainen kulissikierron. Muutenkin kaikki tommoiset kauhuteemat on lähellä sydäntä, niin oli hauska sitten mennä osallistumaan jollekin semmoiselle erilaisille kierrokselle, että saa jollainlailla jotenkin eri asioita irti sitten sieltä kuvissa ja sitä että mitä ei sitten normaalisti saa. (H3)

Teatterissa aktiivisesti käyvä haastateltava oli ainut, joka on aiemmin osallistunut yleisötyöpahtumiin ja selvästi kiinnostunut niistä. Halusimme myös selvittää, kokivatko vastaajat kulis-sikierrokselle osallistumisen matalamman kynnyksen tapahtumaksi kuin teatteriesitykseen osallistumisen. Tulosten mukaan vastaajat kokivat lähes yksimielisesti, että kierrokselle osallistuminen on edes jollakin tavalla rennompaa kuin varsinaiseen esitykseen meno.

Ehkä siinä mielessä, että se on lyhyempi niin joo, mutta jotenkin mä en tiedä, että lähtisikö ihminen, joka ei ole mitenkään kiinnostunut teatterista sille kierrokselle. Jos hän ei muutenkaan tykkää teatterista ja se ei ole hänen juttunsa, niin miksi hän menisi sinne kierrokselle mieluummin kuin sitten sinne näytökseen, että sitä mä en ehkä tiedä. Mutta toi voi olla semmoinen hauska esim. tiekkö joku tuparit mutta tietkö jotenkin siis pikkujoulut tai joku tämmöinen sehän voisi olla tuommoisen tosi hauska, että siinä mielessä joo. (H2)

Kyllä se voi olla vähän helpompi, että saa vähän olla ehkä rennommin. Siinä, kun tuollaisella kierroksella on siinä se pointti, että pystyy puhumaan ja kysymään. Se on vähän teatterissa monilla ihmisillä se varmasti, että kokevat sen vielä entistä hankalammaksi, että pitää olla puku päällä, mennä seuraamaan joillakin vanhemmilla ihmisillä. Mulla nyt ei ole sitä, mutta kyllä mä sen näkisin, että onhan se semmoista istuskelua, että pitää olla hiljaa. Voi siinä olla iso pointti, että varmasti helpompaa. (H1)

Kaikki haastateltavat kokivat kierroskokemuksen miellyttäväksi ja jollakin tavalla jännittäväksi, vaikka olisivat saattaneet kestää enemmänkin jännitystä. Kierroksen jännityselementti koettiin myös positiivisena lisänä itse kulissikierroksen yhteyteen.

Voinks mä sanoo kauhea? . . . Mut siis silleen hyvällä tavalla, että tälleen niinku säikkyihmisenä, niin se oli kauheaa. (H2)

Kysyimme haastateltavilta, herättikö kaupunginteatterissa järjestetty kierros yleisesti kiinnostusta teatterin muuta ohjelmistoa kohtaan. Kaikki vastaajista kokivat, että kierros herätti mielenkiintoa yleisesti teatterin tarjoamaa ohjelmistoa kohtaan, mistä voisi päätellä, että vastaajat palaavat teatteriin muiden ohjelmistojen perässä.

No joo, kieltämättä siis kyllä tai tuli semmoinen, että okei voisin selvittää vähän. Jos mulla on vaikka kaveri tulossa käymään Seinäjoella niin voisi olla, että no hei käydäänkö siellä teatterissa, käydään katsomaan jotain. Ehkä siihen tuli takaraivoon tai silleen semmoinen pieni ajatus johonkin tuonne taakse, että se on vaihtoehtokin käydä katsomassa. Mä oon unohtanut sen tässä ihan välissä ihan täysin, että teatteri on olemassakaan. (H2)

Teemahaastatteluissa kävi ilmi, että Seinäjoen kaupunginteatterin markkinointi tavoittaa haastateltavia vaihtelevalla menestyksellä. Yksi vastaajista kertoi, ettei kaupunginteatterin mainonta tavoita häntä muuten kuin koulun kautta järjestettyjen vierailujen muodossa. Toinen haastateltava kertoi, että hän taas kohtaa useimmin katumainoksia kuten kaupunginteatterin seinässä olevaan mainokseen. Kolmas haastateltava taas seuraa aktiivisesti Seinäjoen kaupunginteatteria sosiaalisessa mediassa.

Tässä olisikohan ollut yli kuukausi sitten oli se video, missä Jukalla oli tuplanäytös samana päivänä ja ne kuvasi sitä. Se oli siellä Elisassa ja Alvarissa ja sitten, miten se vaihtoi sit niitä roolihahmoja ja meni näytelmässä toiseen, niin se oli mun mielestä niinku tosi hyvä video. Kaikkea tällaisia behind the scenes -materiaaleja voisi olla enemmän, mikä vetoaa myös enemmän semmoiseen nuorisoon, että ei nyt olisi välttämättä kaikki niin semmoista siloteltua somemateriaalia. Ja mitä tuolla on ympäriinsä. Teatteri kuitenkin tän ikäisille, niin ei sille näy missään muualla. Oikeastaan, kun teatterissa ja sitten siellä somessa, että eihän ne nyt silleen ei oikeastaan jalkaudu tuonne minnekään kadulle . . . Teatteri on ollut nyt käsityömessuilla ja kaikissa näissä enemmän näkyvillä, niin mun mielestä ne voisi enemmän kasvattaa tätä, että on silleen ei niin tavanomaisissa paikoissa missä ajattelisi. (H3)

Kysyimme haastateltavien toiveita teatterin tulevista tapahtumista sekä kulissikierroksista. Toiveita tuli näytelmiin pohjautuvista kulissikierroksista, joita roolihahmot vetäisivät, eri teemakierroksista sekä lisää eriteemaisia tapahtumia. Lisäksi toiveita tuli myös haastattelu- ja keskustelutilaisuuksista sekä avoimista harjoituksista heti teoksen ensimmäisiin harjoituksiin.

Kyllä se varmaan sitä sitä musiikkia, musiikkiin liittyvää. Ehkä voisi jotakin musiikkaaleihin liittyvää tai vastaavaa, että siinä ei sitä musiikkia aspektia ei sinänsä ollut siinä [kulissikierroksella]. (H1)

Vähän niin kun miten mä just aikaisemminkin sanoin, että itse en kaipaa niitä kauhukierroksia, mutta mä näen, että niille voi voisi olla tosi kova semmoinen haenta tai tarve. Varsinkin joku halloween, niin se menee ihan, koska siis teatterissa on pystynyt tekemään niin paljon että oikeasti kunnan siis savukoneet ja äänet sieltä kaiuttimista siis semmoista ja just kun teilläkin oli valot pois ja oli tämmöistä. Sitähän oli ihan sikahieno ja siitä voisi ehkä myös maksaakin ihmiset, mutta se pitäisi vaan sitten niin kun tulla kunnolla näkyviin. Mutta ehkä joku murhamysteeri, se olisi hauska. Siis teatterillahan on näyttelijöitä ja sitten just tommoisia, niin sen voisi olla. Mä en tiä oisko se niinku hirveän osallistava, että se olisi ehkä enemmänkin semmoinen kokonaan eri juttu. Se voisi olla kyllä hauska. Toki sinnekään ei varmaan itse tulisi muuttaa toisin mun siskon sinne, että jos oikein pelottaa, mutta että jos olisi ihan perus niin voisinkin kyllä itsekin käydä. (H2)

No ne voisi olla myös johonkin tulevaan näytelmään liittyviä, että olisi voi olla vaikka niitä roolihahmoja siellä sitten kiertämässä tai muuta. Esimerkiksi on toi

Veljeni Leijonamieli, niin voisi olla ihan lapsillekin joku vastaava, että missä sitten siellä on se Korppu ja Joonatan ja ne sitten leikin varjolla vähän siellä niinku ympäriinsä. Sekin voisi olla ihan silleen erilainen juttu. Ehkä sitten voisi olla myös eri teemoilla . . . Että on vaikka vaan sitä puvustamoja tai lavastamoja tai tällaista että ei kierrätetä sitä koko taloa, koska sinne menisi sitten tuntitolkulla aikaa. (H3)

Haastatteluiden avulla saimme kerättyä syvempää tietoa kävijöiden kokemuksista kulissikierroksista. Kierroksille osallistuminen koettiin rennompana kuin teatteriesitykseen osallistuminen. Perinteiset teatteriesitykset koettiin jäykkänä ja virallisena tilaisuutena, ja kulissikierroksilla sai vapaammin keskustella. Kulissikierrokset herättivät haastateltavien mielenkiintoa myös teatterin muuta tarjontaa kohtaan. Jännitys koettiin kierroksilla toimivaksi, mutta toisten mielestä sitä olisi saanut olla enemmän ja toisille jännitystä oli liikaa.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET & JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, tavoittavatko jännitysteemaiset kulissikierrokset uusia yleisöjä. Kyselytutkimuksen pohjalta täysin uusia teatterin asiakkaita kierroksille osallistuneista oli 7 %. 44 % vastanneista oli käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa viimeisen vuoden aikana kerran tai ei ollenkaan. Tästä voidaan päätellä, että jännitysteemaiset kulissikierrokset tavoittavat osittain uusia yleisöjä. Enimmäkseen tavoitimme kierroksille yleisöjä, jotka käyvät harvoin Seinäjoen kaupunginteatterissa.

Asiakaskyselyn tulosten sekä teemahaastattelujen pohjalta voi sanoa, että jännitysteemaiset kulissikierrokset olivat onnistunut kokonaisuus. 85 % asiakaskyselyyn vastanneista koki, että kierros vastasi odotuksia hyvin tai erinomaisesti, ja 90 % vastaajista suosittelisi vastaavaa kierrosta jatkossa. Kierrosten palaute oli pääsääntöisesti pelkästään positiivista sekä asiakaskyselyissä että teemahaastatteluissa esiin nousseissa kommentteissa. Asiakaskyselyiden ja teemahaastatteluiden välillä ei noussut esille ristiriitoja tai eroavaisuuksia. Teemahaastatteluissa pääsi hiukan pintaa syvemmälle asiakkaiden vastauksiin ja sitä kautta kokemuksiin.

Kierros vastasi myös sekä meidän tekijöiden että toimeksiantajan odotuksia. Paikalle saatiin halutusti uusia yleisöjä, joista suurin osa oli opiskelijoita, mikä toimeksiantajalla oli toiveena. Täysin uusia kaupunginteatterin asiakkaitakin oli paikalla kolme. Kaikki kolme kierrostamme oli loppuunmyytyjä, eli kierroksille oli kysyntää, ja vastaaville kierroksille ilmeni toiveita myös tulevaisuudessa. Palautteiden pohjalta kierroksella käynti herätti mielenkiintoa teatteria sekä sen muuta ohjelmistoa kohtaan. Vastaajista hiukan yli 50 % kertoi palaavansa teatteriin.

Kierroksista suurimmaksi osaksi pidettiin. Ainoastaan yksi osallistujista ei suosittelisi vastaavaa kierrosta. Kun on kyse erilaisista teemakierroksista, kokemukseen vaikuttavat ihmisten omat mieltymykset ja esimerkiksi jännitysteeman kohdalla pelkotasot. Toisille kierroksella oli riittävästi jännitystä, kun taas toiset olisivat kaivanneet sitä paljon enemmän. Jatkossa kannattaa yrittää selkeästi luoda esimerkiksi eri jännitystasoisia kierroksia ja pyrkiä markkinoinnissa tuomaan mahdollisimman selkeästi esille, kenelle kierros olisi sopiva ja toimiva. Teemahaastatteluista sekä asiakaskyselyistä nousi esiin, että halloweenin aikaan voisi esimerkiksi järjestää vastaavan kierroksen ja tuoda siihen vielä enemmän erilaisia kauhu- ja jännityselementtejä, mutta samalla ikärajaa voisi nostaa. Kierroksen kestoja sekä sen kautta reititystä kannattaa myös miettiä tarkoin, sillä 53 % asiakaskyselyyn vastanneista oli sitä mieltä,

että kierroksen kesto (noin. 1 h) oli sopiva, mutta loput vastaajista olisivat halunneet jopa pidemmän kierroksen.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, toimiiko jännitysteemainen kulissikierros uusien yleisöjen tavoittamisessa Seinäjoen kaupunginteatteriin. Samalla kokeilimme draamallisen jännitysteemaisen kulissikierroksen toimivuutta yleisötyön muotona. Tavoitimme kierroksillamme enimmäkseen ihmisiä, jotka ovat käyneet Seinäjoen kaupunginteatterissa viimeisen vuoden aikana kerran tai ei ollenkaan. Tavoitimme myös muutaman henkilön, jotka eivät olleet käyneet siellä ikinä. Tutkimustulosten pohjalta voimme siis todeta, että Näyttämön varjoissa -kulissikierrokset olivat toimiva konsepti, jota kannattaa kehittää myös jatkossa. Palautteiden perusteella jännitysteemaiset kulissikierrokset olivat asiakkaiden mielestä mielenkiintoisia ja niitä voisi toteuttaa jatkossakin. Näyttelijöiden mukanaolosta tuli myös paljon kiitosta, eli vastaavaa järjestelyä kannattaa harkita myös tulevaisuudessa.

Vastaavia kierroksia varten konseptin kehittämistä kannattaa jatkaa. Samankaltaista kierrosta tehdessä kannattaa ideoida rohkeasti erilaisia yllätyksiä matkan varrelle, mutta samalla huomioida ja tarkistaa, että kaikki kierrokselle suunnitellut elementit, kuten räpsyvät valot toimivat suunnitelmien mukaisesti. Kierroksen harjoitteluun ja läpikäymiseen kannattaa varata riittävästi aikaa. Jatkossa kannattaa miettiä myös, olisiko kohderyhmän tarkempi määrittely järkevää uusien yleisöjen tavoittamiseksi. Puhuimme toimeksiantajan kanssa paljon eri kohderyhmistä, joiden ajatellaan käyttävän harvoin teatterin palveluita. Jatkotutkimuksessa kohderyhmäksi voisi tavoitella esimerkiksi poliiseja tai palomiehiä, joita emme tässä tutkimuksessa tavoittaneet.

Suunnittelimme kierroksille erilaisia yhteistyökumppanuuksia, jotka jäivät lopulta toteuttamatta. Tavoittelimme yhteistyötä opiskelijayhdistysten kanssa, mutta heillä ei ollut aikaa sitoutua yhteistyöhön kanssamme. Kaikilta emme saaneet vastauksia yhteydenottoihin. Yhteistyökumppanuuksien onnistumiseksi suunnittelu olisi kannattanut aloittaa vielä aiemmin. Lähestyessämme mahdollisia yhteistyökumppaneita ehdotimme vain yhtä yhteistyömahdollisuutta. Jos olisi luotu/tarjottu useampia erilaisia yhteistyömahdollisuuksia, olisi vastakkaisen osapuolen ehkä ollut helpompi lähteä yhteistyöhön mukaan.

Kyselyiden toteuttaminen sekä laatiminen oli helppoa, ja olimme onnistuneet valikoimaan kysymykset onnistuneesti. Saimme siis juuri sitä informaatiota, mitä lähdimme tavoittelemaan. Oli myös hyvä valinta toteuttaa kyselyt heti kierrosten jälkeen, jolloin asiakkailla oli kierroksen

sisältö tuoreessa muistissa. Saimme tällä tavalla myös lähes kaikilta osallistujilta vastauksen kyselyyn. Kolmannessa kysymyksessä (kuvio 3) vastausvaihtoehdot olisi kannattanut olla vielä tarkempia. Kysymyksessä kysyttiin, kuinka usein vastaaja on käynyt Seinäjoen kaupunginteatterissa viimeisen vuoden aikana. Vaihtoehto ”kerran tai ei ollenkaan viimeisen vuoden aikana” olisi pitänyt jakaa kahteen erilliseen kohtaan. Näin olisimme saaneet vielä tarkempaa tietoa, ketkä ovat käyneet teatterissa ja ketkä eivät viimeisen vuoden aikana. Jatkokehitysehdotuksista yksi mielenkiintoisimmista palautteista oli mielestämme ehdotus, jossa haluttiin yhdistää kierros halloween-temaan ja tehdä kierroksesta esityksenomaisempi lisäämällä kierrokseen leivokset sekä kahvitarjoilu.

Haastatteluihin saimme odotettua enemmän innokkaita osallistujia, mutta haasteeksi oli muodostua mahdollisten haastateltavien tavoittaminen. Kun lähetimme lisäkysymykset muutamille mahdollisille haastateltaville, läheskään kaikki eivät enää vastanneet. Teemahaastatteluihin valmistelemamme kysymykset olivat pääosin hyviä, mutta huomasimme jälkikäteen, että joidenkin kysymysten asettelu olisi voinut olla hieman erilainen. Kysyimme myös hieman eri kysymyksiä kahdelta harvoin teatterissa käyviltä ja yhdeltä aktiiviselta kävijältä, jolloin aktiivisesti käyneeltä jäi joitain samoja kysymyksiä kysymättä kuin kahdelta muulta haastateltavalta. Osan kysymyksistä olisi kannattanut kysyä kaikilta haastatteluun osallistuneilta. Haastatteluteemojen tarkentamisella olisimme voineet saada vielä yksityiskohtaisempaa tietoa haastateltavilta, sillä emme saaneet haastatteluista käytettyä niiden täyttä potentiaalia.

Koemme, että jännitysteemainen kulissikierros kiinnostaa sekä uusia että vanhoja yleisöjä draamallisten elementtien myötä, jotka ovat osa kierrosta. Kierroksella pääsi seuraamaan näyttelijäntyötä lähietäisyydeltä, mikä on monille asiakkaille harvinaista. Lisäksi kierroksilla pääsi keskustelemaan näyttelijän kanssa, minkä voisi tuoda jo kierrosten markkinoinnissa tulevaisuudessa esille. Jännitysteeman myötä kierroksille tuli myös muuta koettavaa kuin pelkät kulissit. Jännityksen odottaminen helpotti asiakkaita unohtamaan arkiset asiat hetkeksi ympäriltä, mistä saimme myös positiivista palautetta asiakaskyselyissä. Aktiivisesti kaupunginteatterissa käyvät asiakkaat saivat kokea kulissit uudenlaisen teeman kautta sekä uuden elämyksen kaupunginteatterissa. Koska kulissit eivät olleet meille ennestään tuttuja, uskomme, että kierros on saanut uudenlaisen näkökulman uusien vetäjien ansiosta.

LÄHTEET

- Eskola, J., Lätti, J., & Vastamäki, J. (2018). Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle* (5. uud. p.). PS-Kustannus.
- Helavuori, H. (2019). Uusia kohtaamis pintoja – yleisötyö teattereissa. Teoksessa R. Airaksinen, M. M. Mertanen, & P. Virtanen (toim.), *Ystävänä yleisö: Katsaus teatterin yleisötyön muotoihin* (s. 36–42). Draamatyö.
- Kananen, J. (2015). *Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kawashima, N. (2000). *Beyond the Division of Attenders vs Non-attenders: A study into audience development in policy and practice*. Research papers, Vol.6 .
<https://wrap.warwick.ac.uk/35926/>
- Mertanen, M. M. (2019). Kahvia ja konjakkia vai jotain muuta? – Yleisötyön muotoja suomalaisen teatteritaiteen kentällä. Teoksessa R. Airaksinen, M. M. Mertanen, & P. Virtanen (toim.), *Ystävänä yleisö: Katsaus teatterin yleisötyön muotoihin* (s. 133–144). Draamatyö.
- Mikkelin kaupunginorkesteri. (i.a.). *Yleisötyö*.
<https://mikkelinkaupunginorkesteri.fi/yleisolle/yleisotyo/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2014). *Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus: Loppuraportti*. (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:15). Opetus- ja kulttuuriministeriö, Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto.
- Seinäjoen kaupunginteatteri. (22.10.2024). *Oppimateriaali: Veljeni Leijonamieli*.
<https://seinajoenkaupunginteatteri.fi/oppimateriaali-veljeni-leijonamieli/>
- Seinäjoen kaupunginteatteri. (i.a.-a). *Teatteri*. <https://seinajoenkaupunginteatteri.fi/teatteri/>
- Seinäjoen kaupunginteatteri. (i.a.-b). *Yleisötyö*. <https://seinajoenkaupunginteatteri.fi/yleisotyo/>
- Sivonen, O. (2015). Yleisötyötä julkisesti tuetuissa taide- ja kulttuurilaitoksissa. Teoksessa Sorjonen, H. & Sivonen, O. (toim.), *Taide ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus*. (s. 25), Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätö.
- Sorjonen, H. (2015). Yleisötyön käsite, muodot ja tuloksellisuus. Teoksessa Sorjonen, H. & Sivonen, O. (toim.), *Taide ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus*. (s. 15), Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätö.
- Sorjonen, H., & Sivonen, O. (2015). *Taide ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus*. (s. 8), Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätö.

Suomen teatterit. (i.a.). *Seinäjoen kaupunginteatteri*.

<https://suomenteatterit.fi/jasenteatterit/seinajoen-kaupunginteatteri/>

Suomen valokuvataiteen museo. (i.a.). *Yleisötyö*.

<https://www.valokuvataiteenmuseo.fi/fi/museoinfo/museon-esittely/yleisotyö>

Taidetestaajat. (i.a.). *Taidetestaajat*. <https://taidetestaajat.fi>

Tolvanen, J. (2012). *Kohtaaminen: Ymmärrä kohderyhmääsi*. Talentum.

Vastamäki, J., & Valli, R. (2018). Tutkimusasetelman ja mittareiden valinta kyselylomaketutkimuksessa. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle* (5. uud. p.). PS-Kustannus.

LIITTEET

Liite 1. Kulissikierrosten käsikirjoitus

Liite 2. Asiakaskyselyn kysymykset

Liite 3. Haastattelukysymykset

Liite 4. Aikataulurunko kulissikierroksille

Liite 1. Kulissikierrosten käsikirjoitus

Näyttämön varjoissa - Jännityskierros teatterin kulisseissa

Ti, Ke, To – Seilin lavasteet
To klo 18 purku ala-aulassa

Noora tai Jonna: Tervetuloa Seinäjoen kaupunginteatteriin sekä minun (ja toisen meistä) kehittämälle jännityskierrokselle. Kierroksen aikana pysytään yhtenä ryhmänä eikä kukaan lähde harhailemaan yksinään mihinkään. Puhelimet on myös hyvä pitää äänettömällä taskussa, eikä kuvaaminen ole kierroksen aikana sallittua.

Jos kierroksen aikana herää todellinen pelko etkä pysty jatkamaan kierrosta on käytössä turvasana omenapiirakka. Sanoessasi sanan kuuluvalla äänellä sinut saatetaan pääaulaan. Toivotamme kaikille nautinnollista kierrosta ja eiköhän mennä!

Lähtö - Aula /1.

Lähdetään kiertämään yläkertaa kohti, josta näyttelijä juoksee vastaan (*hieman säikähtäneen oloinen*) ja kieltää menemästä. Lähdetäänkin toista kautta alakertaan.

NÄYTTÉLIJÄLLÄ VOISI OLLA ALUSTA ASTI RADIOPUHELIN KÄDESSÄ MILLÄ VOI VIESTITTÄÄ TULOISTA JA MENOISTA (sanoo vaan että puhuu esim. vahtimestarille)

Noora johdattaa, Jonna hännillä

Näyttelijä: *HEI HEI HEI, sinne ei saa mennä!*

Noora : (Hämmentyneinä) Miten niin? Meidän kierros alkaa sieltä!

Näyttelijä: (vilkuilee taakse) *Sinne ei saa mennä! Aloittakaa alakerrasta.*

Noora: Siis... teille ilmoitettiin, että meillä on tänään tämä kierros, miksi sinne ei saisi mennä?

Näyttelijä: (vilkaisee taakse ja säikähtää selvästi ja sanoo tomerasti) *Sinne ei nyt pääse aloitteaan täältä* (lähtee ohjaamaan alakertaan)

Noora : Selvä?

(*Ovi pamahtaa kiinni yläkerrassa*)

Alakerta, Elissa -näyttämö /2.

Näyttelijä ohjaa ensimmäiselle pisteelle, **Elissa-näyttämölle**

Näyttelijä: *Kertoo jonkun hauskan faktan tai oman tarinan näyttämöön liittyen... (minkä jälkeen epämääräisesti...) minun täytyy nyt mennä... hauskaa kierrosta.* (poistuu vieläkin hiukan jännittyneenä)

Jonna: Tämä on siis kaupunginteatterin Elissa näyttämö. Elissalla on 100 katsomopaikkaa. Katsomo on myös muunneltavissa produktio kohtaisesti. (esim jommallekummalle seinälle tai sen voi jakaa molemmille) Alvar Aalto on nimennyt tämän näyttämön vaimonsa mukaan.

Noora: Sitten Piinasta sillä tällä näyttämöllä on tällä hetkellä pyörimässä siis Piinan esitykset. Piinan ohjaa Olli-Matti Oinonen. Rooleissa nähdään Satu Silvo, Reidar Palmgren ja Jukka Puronlahti.

Tumma hahmo näkyy lavasteiden ikkunassa.

-> valot voisivat sen seurauksena räpsähtää minkä seurauksena voisi kertoa->

Noora: (hiukan hämmentyneenä valojen räpsymisestä) Teattereissahan luodaan paljon erilaista tunnelmaa erilaisten valojen ja äänien kautta. Esimerkiksi tällaisella valojen räpsynnällä saadaan aikaan epävakaata tunnelmaa

Jonna: Myös esimerkiksi äänillä tai hiljaisuudella saadaan aikaan jännittyneisyyttä. Äänillä voidaan luoda odotusta, pelkoa tai uhkaavaa tunnelmaa esimerkiksi kasvattamalla äänenvoimakkuutta vähitellen, käyttämällä epäsäännöllisiä rytmejä tai hyödyntämällä taustalla kuis-kauksia, kolahduksia tai muita arvoituksellisia ääniä.

Jonna: No mutta eiköhän jatketa tästä matkaa, ennen kun täällä alkaa jotain outoja ääniäkin kuulumaan.

Jonna johdattaa, Noora hännillä

Pukuvarasto /3.

Jonna: Meillä tänään täällä kaupunginteatterilla on jo kuulemma vuosien ajan näyttynyt silloin tällöin hahmo, jota kutsutaan teatterin kummitukseksi. Tämä on aika yleistä monissa teatteritaloissa, että esimerkiksi joku vanha näyttelijä tai ohjaaja on jäänyt kummittelemaan taloon ja näyttäytyy eri tilanteissa.

Jonna: Ja siis nythän me ollaan pukuvvarastossa. Täällä säilytetään enimmäkseen vaatteita, joita voidaan käyttää useissa eri näytelmissä. Esim. tässä on liuta erilaisia **pukuja, paitoja tms. mitä siinä nyt onkaan.**

Noora: Tää on muuten myös sellainen tila, jossa teatterin kummitus on nähty tai havaittu useita kertoja. Hän välillä ilmoittelee itsestään kolistelemalla, räpsyttelemällä valoja, jotkut myös väittävät nähneensä vilauksen hahmosta.

Jonna: Ja sitten täällä perällä on jemmassa kenkiä. Kiinnitetyille näyttelijöille on jemmattu tänne hyväksi todettuja kenkiä, joita pystyy samoja käyttämään roolista ja näytelmästä toiseen.

(Noora nojaa "vahingossa" valokatkaisimeen ja räpsäyttää valoja)

Noora: Se olin minä! Ei hätää ehkä tää oli taas merkki jatkaa eteenpäin....

Noora johdattaa, Jonna hännillä

Puvustamo/ 4.

TUMMA HAHMO seisoo puvustamossa mallinukkejen keskellä

Noora: Puvustamossa on poksahdanut sulake noin tunti sitten, kun viimeinen puvustaja oli lähdössä töistä ja ehditään vaihtamaan vasta aamulla, joten täällä pitää toimia taskulampun varassa. Tämähän vain luo lisää tunnelmaa hahah (Nooralle iso taskulamppu teatterilta, Jonnalla mahd. pyöränvalo)

Jonna: Niin kun alussa puhuttiin eri mahdollisuuksista luoda jännitystä, niin valojen lisäksi on tietysti niitä muitakin... Erilaisilla liikkeillä ja liikehdinnällä voi luoda jännitystä sekä esimerkiksi teatterisavulla voi luoda näyttämölle ahdistavan tunnelman.

Noora: Nyt kun ollaan kuitenkin täällä puvustamossa niin.....Puvustossa on tällä hetkellä 2 vaatturia/ompeelijaa. Talossa on myös pukija/pukuhuoltaja sekä kaksi puku suunnittelijaa. Puvustossa valmistuu satoja roolivaatteita vuodessa, riippuen produktioista mutta kierrätys on myös tärkeää. Pukuja pyritään uudelleen käyttämään tai muokkaamaan niin että niistä saisi valmistettua jotain uutta.

Jonna: Tällä hetkellä valmistellaan enemmän ensisyksyn projektia Niskavuoren Hetää mikä on syksyn ensimmäinen ensi-ilta. Käynnissä olevien esitysten pukuja vain korjataan tai siistitään. Puvustamo kulkee paljon edellä esityksiä.

Noora: Lähdetään sitten jatkamaan kierrosta johonkin valoisampaan huoneeseen.

Molemmat lähtevät "vahingossa" johdattamaan

Pysähdytään laskemaan ihmisiä, koska kumpikaan ei tullut perällä, jotta juoksu voi tapahtua Jonnan ja Nooran selkien takana.

Matkalla tumma hahmo voisi juosta näyttelijän perässä suoraan meitä kohti. (Jonna ja Noora tai ei näe ja kaikki menee heiltä "ohi" laskiessa ihmisiä selkä juoksijoihin päin.)

Jonna: Kaikki tuntuvat olevan matkassa, joten jatketaan ylöspäin

Jonna johtaa, Noora hännillä

Näyttelijälämpio / 5.

Näyttelijä on lämpiössä.

Jonna: Sähän olet mukana Eikä yksikään pelastunut -näytelmässä. Voitko kertoa meille, milaista sitä on tehdä?

Näyttelijä:

Noora: Miten te rakennatte sen jännittävän tunnelman siihen näytelmään? Onko sulla jotain tiettyjä metodeita tai keinoja, miten teet sen?

Näyttelijä:

Noora: Kiitti moi moi.

Näyttelijä esittelee, kuinka ruutu toimii, tumma hahmo näkyy Elissassa (toimii triggerinä reppalle)

Näyttelijä: Täällä on tällä viikolla havaittu todella paljon kaikkea kummallista. Paljon enemmän kuin normaalisti. (vilkuilee parvelle) Eikö teidän pitäisi jo lähteä?

Noora vetää, Jonna hännillä

Päänäyttämö / 6.

Tumma hahmo istuu katsomossa.

Noora: Järjestäjä on todella tärkeä osa esimerkiksi esitysiltoja. Hän pitää huolen, että esitys alkaa aikataulussa ja että kaikki ovat oikeassa paikassa esimerkiksi esityksen alkaessa. Järjestäjä käyttää tätä kuuluttaakseen informaatiota lavan taakse... **KUULUTUS?**

Noora: Päänäyttämöllä on tällä kaudella kolme ensi-iltaa. Täällä työskentelee 9 kiinnitettyä näyttelijää ja aina tarpeiden mukaan myös vierailijoita (tällä kaudella 16). Tässä lavalla on nyt paikoillaan Veljeni leijonamielen/Seilin lavasteet.

Näyttelijä näkyy kapellimestarin kamerassa päänäyttämölle (näyttelijä ei itse tiedä olevansa kamerassa)

Jonna: (paikkaa tilannetta) Niin olit varmaan vielä kertomassa, että esitystä ei ole ilman teknistä henkilökuntaa. Täällä lavan takana esityksen aikana työskentelee järjestäjän lisäksi mm. Näyttämömestari, tarpeistonhoitajia, pukijoita ja lavastajia aina riippuen esityksestä. Ja tietenkin tuolla ylhäällä työskentelee myös valo- ja ääniteknikko. Teatteria ei siis todellakaan tehdä yksin vaan tämä on yhteistyötä, johon tarvitaan paljon eri alojen osaavaa henkilökuntaa.

Jonna: Kierretään vielä katsomaan tänne toiseen reunaan. Tuolta perältä löytyy tarpeistonhoitajien koti, jossa valmistetaan kaikki esitysten tarpeistot. Täältä löytyy piste, missä on peilit ja täällä näyttelijä voi käydä tsekkaamassa miltä näyttää tai tehdä peruukkivaihtoja tms.

Tumma hahmo halutessaan lähtee painostamaan katsojia ulos portaita pitkin kierroksen loppulla.

Liite 2. Asiakaskyselyn kysymykset

Näyttämön varjoissa teatterikierros - Asiakaskysely

Tervetuloa vastaamaan jännityskierroksen asiakaskyselyyn!

Haluamme kuulla mielipiteesi kokemuksesta, jotta voimme kehittää kierrostamme entistä paremmaksi. Vastaaminen kestää muutaman minuutin, ja kaikki vastaukset käsitellään täysin anonyymisti.

Jos haluat osallistua tutkimusta täydentävään haastatteluun, voit jättää yhteystietosi lomakkeen lopussa. Yhteystietojen jättäminen on vapaaehtoista, eikä niitä yhdistetä kyselyvastauksiin.

Kiitos jo etukäteen arvokkaasta palautteestasi – se auttaa meitä luomaan unohtumattomia elämyksiä! 🙌👏

Tämä kysely toteutetaan osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun kulttuurituottajaopiskelijoiden opinnäytetyötä, joka käsittelee Seinäjoen kaupunginteatterin kehittämistä ja yleisötyötä. Mikäli sinulla on kysyttävää tutkimukseen liittyen, voit olla yhteydessä sähköpostitse: jonna.sillanpaa@seamk.fi tai noora.lahtinen@seamk.fi

Kysymykset:

1. Olen...

- Opiskelija
- Työssäkäyvä
- Eläkeläinen
- Muu, mikä? _____

2. Miten kuulit kierroksesta?

- Kaupunginteatterin nettisivut
- Kaupunginteatterin kanta-asiakaskirje
- Sosiaalinen media
- SeAMKin ständi
- Muu, mikä? _____

3. Kuinka usein olet käynyt viimeisen vuoden aikana Seinäjoen kaupunginteatterissa?

- Kerran tai vähemmän
- 2-3 kertaa
- 4 kertaa tai enemmän
- En ole käynyt aiemmin

4. Oletko aiemmin osallistunut kaupunginteatterissa yleisötyötapahtumaan (kulissi-kierrokset, teosesittelyt, live-podcast tms.)?

- Kyllä
- Ei

5. Millainen mielikuva sinulla oli etukäteen Seinäjoen kaupunginteatterista?

6. Vastasiko kierros odotuksiasi? (Ympyröi valitsemasi numero)

Kierros ei vastannut odotuksiani 1 2 3 4 5 Kierros vastasi odotuksiani

7. Kuinka todennäköisesti suosittelisit vastaavaa kierrosta? (Ympyröi valitsemasi numero)

En todellakaan suosittelen 1 2 3 4 5 Suosittelisin ehdottomasti!

8. Oliko kierroksen teema selkeä ja toimiva? (Ympyröi valitsemasi numero)

Kierros oli sekava 1 2 3 4 5 Kierros oli selkeä ja toimiva

9. Oliko kesto mielestäsi sopiva?

- Kierroksen kesto oli sopiva
- Olisin toivonut pidempää kierrosta
- Olisin halunnut, että kierros on lyhyempi

10. Mikä oli kierroksella parasta?

11. Kuinka todennäköisesti tulet uudelleen Seinäjoen kaupunginteatteriin? (Ympyröi valitsemasi numero)

En innostunut teatterissa käymisestä 1 2 3 4 5 Haluan tulla heti uudelleen

12. Muuttiko tämä kierros mielikuvaanne Seinäjoen kaupunginteatterista? Jos muutti, miten?

13. Mitä haluaisit jatkossa kokea vastaavalla kierroksella? Millaisia teemoja, paikkoja tms.?

14. Vapaa sana

Haastattelu tutkimusta varten

Toteutamme opinnäytetyötä varten kolme syvempää haastattelua liittyen jännityskierrokseen. Jos haluat ilmoittautua haastatteluun, jätä alle yhteystietosi. Haastatteluun osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Haastattelun tuloksia käytetään osana opinnäytetyötä ja se voidaan toteuttaa myös anonyymisti.

Haastattelu kestää max 30 min ja se voidaan toteuttaa kasvotusten tai Teamsissa. Haastattelut järjestetään viikoilla 11 ja 12 erikseen haastateltavien kanssa sovitun aikataulun mukaisesti.

Yhteystietoja ei käytetä muuhun kuin haastatteluun liittyvään yhteydenottoon ja ne poistetaan haastateltavien löydyttyä. Niitä ei yhdistetä kyselyn muihin vastauksiin. Olemme kaikkiin yhteystietonsa jättäneisiin yhteydessä.

Yhteystiedot haastattelua varten:

Nimi

Puhelinnumero

Sähköposti

Liite 3. Haastattelukysymykset

Usein teatterissa käyvä:

- Oletko opiskelija?
- Kuinka usein käy teatterissa?

Kulissikierrros

- Mikä saa sinut menemään teatteriin?
- Mikä sai sinut osallistumaan tähän kierrokseen?
- Oletko käynyt aiemmin kulissikiirroksilla? Jos, niin miten tämä kokemus eroaa aiemmista kierroksista?
- Miten kuvailisit yleisesti kierroksen kokemusta?

Seinäjoen kaupunginteatteri

- Millaisia teatterielämyksiä toivoisit, jos mietitään erikoistapahtumia tai kierroksia?
- Miten tämä kierros muutti tai vahvisti käsitystäsi teatterista?
- Miten jännityselementit vaikuttivat kokemukseesi? Toiko se lisäarvoa teatterielämykseen?
- Jos saisit valita seuraavan kulissikierroksen teeman, mikä se olisi?
- Miten valitset, mihin teatteriesitykseen osallistut? Mitä tekijöitä otat huomioon valinnoissasi?
- Miten teatteri voisi parantaa yleisötyötään tavoittaakseen enemmän ihmisiä, kuten sinut?
- Onko teatterilla mielestäsi riittävästi vuorovaikutusta yleisön kanssa? Miten sitä voisi kehittää?

Ei-aktiivinen kävijä:

- Ootko opiskelija?
- Kuinka usein käy teatterissa?
- Mikä saa sinut menemään teatteriin?
-

Kulissikierrros

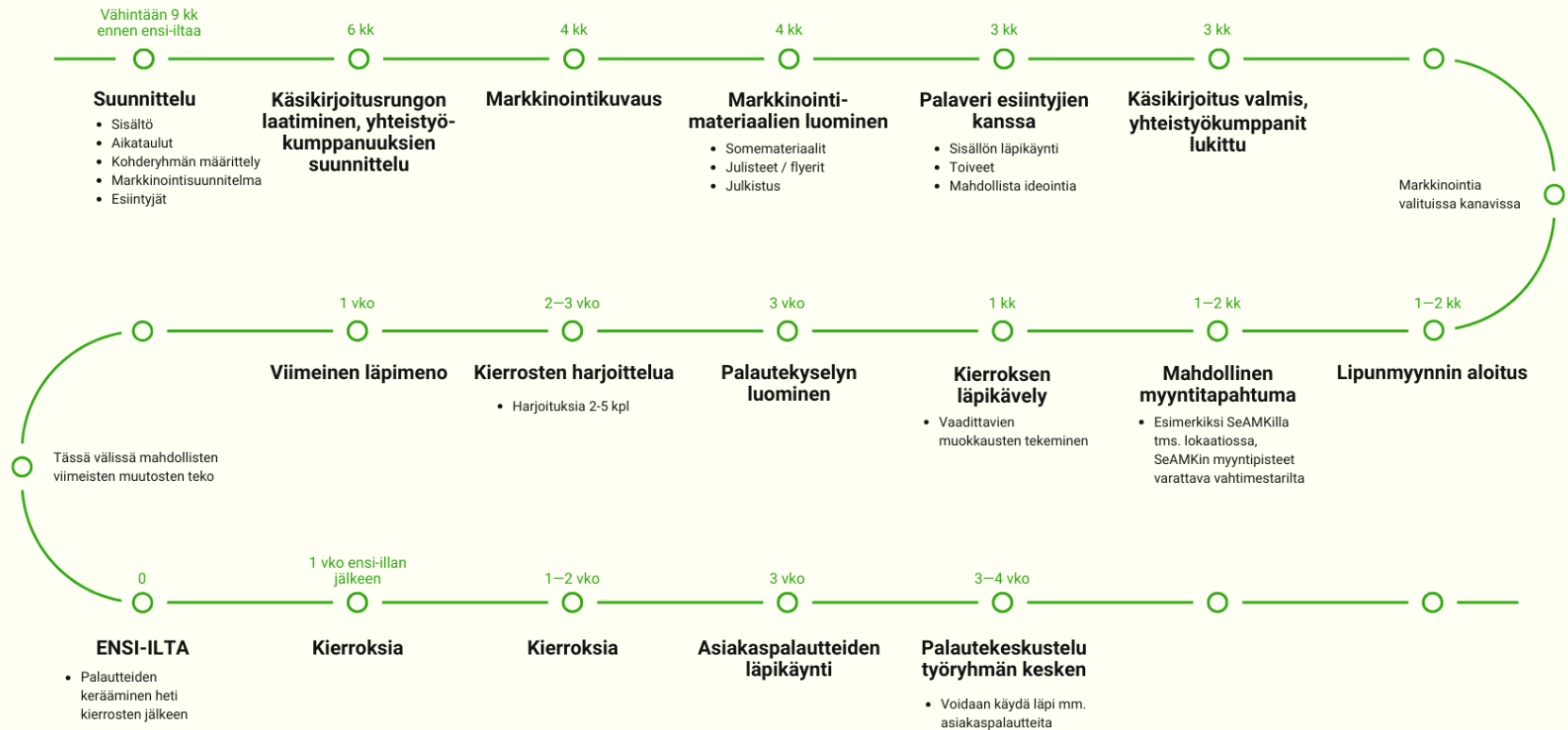
- Mikä sai sinut osallistumaan tähän kierrokseen?
- Onko tämä kierros helposti lähestyttävämpi tapa tulla teatteriin kuin perusesitys?
- Miten kuvailisit yleisesti kierroksen kokemusta?
- Miten jännityselementit vaikuttivat kokemukseesi?
- Miten tämä kierros muutti tai vahvisti käsitystäsi teatterista?
- Herättikö tämä kierros mielenkiintoa teatteria sekä sen tämänhetkistä ohjelmistoa kohtaan?

Seinäjoen kaupunginteatteri

- Oletko osallistunut teatterin yleisötyöhön, kuten työpajoihin, kulissikierroksiin tai keskustelutilaisuuksiin?
- Mikä olisi sellainen asia, mikä saisi käymään useammin teatterissa?
- Millaisia teatterielämyksiä toivoisit, jos mietitään erikoistapahtumia tai kierroksia?
- Miten teatteri voisi parantaa yleisötyötään tavoittaakseen enemmän ihmisiä, kuten sinut?
- Miten teatteri voisi tehdä sinulle helpommaksi osallistua sen toimintaan?

Liite 4. Aikataulurunko kulissikierroksille

AIKATAULURUNKO KULISSKIERROKSILLE

*Aikataulu on suuntaa-antava ja sovellettavissa.